

DARBININKAS

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

LII NR. 61 SECOND-CLASS ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 19, 1967 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Tarp rytų ir vakarų plečias mainai, gausėja šnipai

Sovietų diplomatų bent pusė šnipai, kai kuriose atstovybėse iki 80 proc. Per 2 metus Vakaruose išaiškinti 107 toki šnipai

**MAINAI, kurie baigėsi grobi-
mu**

Londoną rugsėjo 16 sukrėtė žinia apie Anglijos ir Sovietų konfliktą dėl Sovietų atstovybės mėginimo pagrobti asmenį tiesiai iš gatvės ir išvežti į Maskvą. Policija gavo žinią, kaip keli asmenys įstūmė į automobilį žmogų, šaukiantį policijos pagalbos. Pastebėtas automobilio numeris rodė, kad tai Sovietų atstovybės darbas. Policija automobilius užstojo taką aerodrome sovietiniam lėktuvui, kuris jau rengėsi pakilti, ir iš lėktuvo išsivedė Vladimirą Tkačenko, 25 metų, fiziką, kuris studijavo Anglijoje pagal mainų programą. Išsivestasis sakėsi policijai, kad jis nenorėjęs grįžti į Sovietus, prašėsi globos.

Sovietai aiškino, kad tas sovietinis pilietis ligonis; kad jo sveikata būtina reikalingas savasis kraštas; kad atstovybės gydytojas jam davęs švirkštą, bet tikrai nervam nuraminti. Sovietai protestavo prieš Anglijos policijos įsikišimą. Anglija protestavo prieš Sovietų grobimo pastangas.

Konfliktas baigėsi taip staiga, kaip buvo prasidėjęs: pagrobtais pareiškė kitą dieną, kad jis grįš į Sovietus.

Ivykis Londone panaujino nesenus išpūdžius po žinios apie Pietų Afrikoje rugsėjo 9 suimtą sovietų šnipą Loginov, kuris išdavė savo bendradarbius 23 kraštuose. O C. L. Sulzbergerio (NYT) rugsėjo 13 išpėjimas apie pagausėjusius sovietinius šnipus įgijo ypatingos prasmės.

**ATSTOVYBĖS IR MAINAI —
šnipų kanalai**

Sovietiniai šnipai — sako Sulzbergeris — ypač pagausėjo NATO valstybėse, Afrikoje. Tarp 1966 kovo ir 1967 balandžio išaiškinta ne mažiau kaip 107 sovietiniai šnipai. Sulzbergeris sako, kad daugumas jų turėjo diplomatinis pasus. Sovietų diplomatinėse atstovybėse bent pusė narių esą šnipai; kai kuriose atstovybėse iki 80 proc. Iš tų 107 išaiškintų šnipų 45 buvo diplomatai, 30 žurnalistai, 15 prekybos agentai, 5 aerofloto tarnautojai, 6 "kultūros" atstovai.

Vakarų Europoje į diplomatinės viršūnes Sovietai yra paskyrę atsakingiausius K. G.B. (valstybinio saugumo komiteto) ar G.U.R. (karinės žvalgybos) asmenis. Sulzbergeris sumini jų eilėse tokius: Sergei Kudriavcev, Bonnoje ministras patarėjas, — buvo įspainiojęs į Guzenko bylą Kanadoje, buvo pirmas Sovietų atstovas prie Castro ir prižiūrėjo sovietinių raketų statybą Kuboje; Pavel Medvedovsky, patarėjas Romoje — buvo K.G.B. pareigūnas, prieš perkeltas į diplomatinę sritį; Vladimir Feodorov, Georgi Farafonov, patarėjai Helsinky, — pirmasis buvo partijos tarptautinės sekcijos pirmininko pavaduotojas, veikęs Kinijoje; antrasis buvo Stockholme K.G.B. agentas 8 metus.

**U-2 SU POWERS — šnipų au-
ka?**

Sulzbergeris atkreipia dėmesį į sovietinius šnipus Norvegijoje. Ten sovietiniai šnipai suvaidino didelį vaidmenį NATO istorijoje, iki norvegų kontržvalgyba jų tinklą sulikvidavo. Tos agentų grupės, treniruotos Murmanske, buvo įvilios ir garsūs U-2 su Gary Powers 1960 į Rusiją, kur buvo nušautas.

DĖL VIETNAMO — bombos ir gandai

Amerikos pusėje:
Bombarduoti stipriau, taip kaip dabar ar visai sustoti — toks pasirinkimas tebeskaldo amerikiečius. Pagal Chr. Sc. Monitor rugsėjo 18 prezidento LBJ patarėjai McNamara rugsėjo 25 ir McGeorge Bundy rugsėjo 11 viešai pasisakė prieš naujus taikinius. Bet prezidentas jų nepaklausė, ir rugsėjo 12 jau imta bombarduoti pajūrio uosto miestai.

Minėto laikraščio vertinimu, LBJ šokią politiką diktuoja vidaus politikos sumetimais — artėja rinkimai; palankumai reikia laimėti ir firmų, kurios iš sustiprinto karo turi sustiprintą uždarbį (Šiokių biznio matu matuojant, ir McNamaraos tvora tada atrodys noras duoti uždarbio firmom, kurios tvorą tvers!).

R. McNamara spiriasi generolų ir Kongreso narių spaudžiamas

Ir beprotis tarė: Dievas yra baltasis...

Milwaukee dabar labiausiai tebesigarsina negrų demonstracijom, kuriom vadovauja kunigas Groppi, italų kilimo. Arkivyskupas Cousins parėmė kun. Groppi, nors ir nepritaria jo metodom. Prieš negrų demonstracijas surengė ir katalikai su tokiais įrašais plakatuose: "God is White".

Brooklyno negrų grupės pa-

ROMNEY pats prieš save...

Būsimumų rinkimų karštligėje labiausiai atsідūrė gub. G. Romney. Jis panoro rodytis opinioje kaip LBJ politikos Vietnamo priešininkas. Bet jam nurodyta, kad 1965 pareiškimu jis tą politiką rėmė. Jis pasiaiškino, kad esą tada Vietnamo generolai ir diplomatai jam išplovė smegenis. Tais žodžiais jis save diskvalifikavo: jei jo toki smegenys, kuo jie virs, kai susitiks su Kosyginu...

**IŠVADOS — šnipų karas te-
beeina:**

Sulzbergeris pakartotinai išspėja: nepaisant atoslūgio tarp Maskvos ir Washingtono, nepaisant politinio ir ūkinio prisitaikymo (accommodation), nepaisant net galimos sąjungos tarp Amerikos ir Sovietų prieš Kiniją, negali būti užmerktos akys prieš faktą, kad šios didžiosios galybės seka viena kitos žingsnius ir viena kitą šni-

Komunistų pusėje:

Siaurės Vietnamo vyriausybė apie derybas tyli. Tik prancūzų spauda ir gen. sekr. U Thant skelbė: jei Amerika nutos š. Vietnamą bombardavus (ir tai visiem laikam!), tai po 3-4 savaitių š. Vietnamas sutiks derėtis.

U Thant leido ir kitą gandą: esą jis turis tikrų žinių, kad š. Vietnamas susitarė su kai kuriom draugiškom valstybėm, kurios pristatys š. Vietnamui daugiau ūkinės ir karinės paramos, leis savo savonarū, duos lakūnų.

Trečias gandas: esą Sovietai ir kom. Kinija numato susitikti ir derėtis dėl paramos š. Vietnamui.

Šie gandai, kol pats Vietnamas tyli, galima vertinti kaip šantažo, gąsdinimo priemonė. Valst. sekr. Rusk į juos atsakė: tegul š. Vietnamas pats duoda ženklą.

McNamara dėl ginklų prieš atomus

Apsaugos sekr. McNamara rugsėjo 18 spaudai pareiškė: Amerika gamins defenzyvinės raketas. Pabrėžė, kad jos bus nukreiptos ne prieš Sovietus, bet prieš kom. Kinijos galimą agresiją. O dėl Sovietų, kurie gamina priešraketines raketas ir pralenkė Ameriką toje srityje, McNamara išpėjo: jei Sovietai didins priešraketinių raketų gamybą, tai Ameri-

ka bus priversta didinti ofenzyvinės raketas. McNamaraos pareiškimas aiškina kaip jo reakcija į atštrejančius Kongreso narių priekaištus, kad McNamara delsia Amerikos apsaugą, kada Sovietai savo miestus yra apsaugoje.

**LAKŪNAI TRAUKIASI — ko-
dėl?**

Amerikos karo aviacijos lakinų iš tarnybos 1964 pasitraukė 382, pereitais ūkiniais metais — 1519. Tai jau ketveriopai daugiau. Priežastis — N. Y. Times sako, kad daugelis jų traukiasi nusivylę — nenorį raiškuoti gyvenbe dėl menkų taikinių, kuriuos jiems leidžia bombarduoti, kai svarbieji taikiniai jiems neleidžiami.

pinėja. Tektų prie autoriaus išvadų pridurti: iš šios informacijos aišku, kam sovietam reikalingi nauji konsulatai; kam reika-

lingi tiesioginiai savais lėktuvais ryšiai su kitom valstybėm; kam buvo naudingas Amerikoje sukeltas triukšmas prieš CIA.

J. TAUTOSE — vėl arabai ir Izraelis

J. Tautų sesija prasideda rugsėjo 19. Joje vėl bus arabų-Izraelio klausimas. Arabai jaučiasi esą padėtyje pralaimėjusių ir negalinčių ginklu atsilyginti. Jiem belieka šauktis vėl J. Tautų. Rezoliuciją pateiks Austrija, Suomija, Švedija. Egipto užsienių reikalų ministeris lankėsi Maskvoje ir Belgrade, ieškodamas paramos. Tuo pat reikalų prezidento Nasserio patarėjas lankėsi Pakistane, Indijoje. Nasserui sunkiausia su J. Valstybėm. Nasseris dabar matas, kad tiltus su Amerika sudeginti pasiskubino — nutraukė diplomatinis santykius, kaltindamas, kad Amerika padėjo Izraeliui kariuoti. Arabų valstybių konferencijoje Khartoume

U Thant nenori Vietnamo klausimo J. Tautose, bet š. Vietnamą remia

Nasseris sakė, kad tikrai žinąs, jog Amerika tame karė nedalyvavo. Tai Nasserio žingsnis atgal į santykius su Amerika — nori ją paveikti tiek, kad neparemtų Izraelio reikalavimų.

Nasserui populiarumo nepadidino valymas kariuomenėje, o dar labiau jo draugo kariuomenės viršininko Amer suėmimas ir rugsėjo 14 jo nusinuodijimas.

Ūkinio gyvenimo neįstengia pataisyti Saudi Arabijos ir Kuwait pažadas duoti 112 mil. dol. metam — padengti nuostoliam, kurių duoda Sueso kanalo uždarymas.

O Izraelis jaučiasi nugalėtojam padėtyje, diktuoja nugalėtajam derybų sąlygas ir bet kokią arabų rezistenciją tramdo tokiom pat represijom kaip antrame kare okupantai — už rugsėjo 15 pakištą miną traukiniui, Izraelis atsisteis artimiausioj arabų buveinėj susprogdindamas 4 namus.

— Rochesterio vyskupas F. J. Sheenas įsteigė tarybą, kuri atrinks kandidatus į kunigi seminariją. Taryboje yra ir 7 pasauliečiai — 4 vyrai ir 3 moterys.

Amer, Egipto kariuomenės vadas, nusižudė

Kanados lietuvių kunigų seimelis

Montrealy Aušros vartų parapijos klebonijoje rugsėjo 12 įvyko Kanados lietuvių kunigų suvažiavimas. Programoje po protokolo ir pranešimų iš parapijų veiklos buvo kun. dr. F. Jucevičiaus pranešimas apie religijos padėtį Lietuvoje ir marksizmo grėsmę. Tai buvo įvadas į ilgokas diskusijas.

Kanados lietuvių kunigai posėdžiavo rugsėjo 12. Nuotr. G. Kijausko, S.J.

Noreika, Kardelienė, Laurinčiukas...

Dialogas tarp Noreikos ir Kardelienės — draugiškas. Dialogas tarp Noreikos ir Laurinčiuko — nedraugiškas.

Montrealis garsėja ne tik paroda. Garsėja ir lietuvių iš šiaurės bei anapus dialogais. Taip pat dialogais tarp lietuvių iš anapus. Vieną tokį dialogą aprašė Naujienos rugsėjo 9, 11 d. iš koncerto, kuris rugpiučio 31 buvo surengtas vietos lietuvių radijo valandėlės ir kuriame dainavo Virgilijus Noreika.

Vienas dialogas:

"Praeito ketvirtadienio, rugpiučio 31 d., vakarą Montrealio muzikos salėje Vilniaus operos solistui Virgilijui Noreikai buvo suruoštas koncertas. Koncerte dalyvavo jau minėta Juodvalkytė ir Budrys. Prisirinko beveik pilna salė. Publikai patiko dainos, kanklės ir birbynė. Po kiekvienos dainos susirinkusieji nesigailėjo aplo-dismentų. Muzikos salė buvo pripildyta daugumoje ne senais imigrantais, bet naujai atvažiavusiais lietuviais...

Bet koncerto įvykiai vien plojimais nepasibaigė. Salėn susirinkusius nustebino ponias E. Kardelienė, Montrealyje leidžiamos Nepriklausomos Lietuvos redaktoriaus žmona ir nepriklausomoje Lietuvoje ilgus metus dainavusi Lietuvos operoje. Ji pakilo iš pirmųjų kėdžių ir išteikė didelę gėlių puokštę Vilniaus operos solistui Virgilijui Noreikai. Salėje kilo didžiausias triukšmas...

Ponia Kardelienė buvo nuvesta ant scenos, išteikė gėles ir tarė šiuos žodžius: — Mums visiems labai malonu, kad Tamsta įvairiuose kraštuose labai gražiai garsini lietuvių vardą... Šiuos Kardelienės žodžius palydėjo gausūs plojimai. Bet savo pastabų ji dar nebaigė. Ji tuoju pat pridėjo:

— Mums visiems būtų labai malonu, jeigu Lietuva ir vėl būtų nepriklausoma. Salėje pasigirdo dar didesnis plojimas. Jis pertraukė Kardelienės sakinius. Bet kai užesys šiek tiek aprimo, tai ponias Kardelienė šitaip baigė savo sveikinimą:

— Kad Lietuva būtų nepriklausoma, o mes visi gimtiniam savo krašte laisvai galėtume dainuoti gražias lietuviškas dainas... Kardelienės žodžius palydėjo dar didesnis plojimas. Pasigirdo Lietuvos laisvės reikalaujantieji balsai. V. Noreika tikrai lingavo galvą ir lankstė liemenį, bet — Vatikano policija neįleidžia į šv. Petro baziliką, Vatikano muziejų su "miniskirt".

nieko nesakė. Bet kai p. Kardelienė nuėjo nuo scenos, atsisėdo į savo vietą ir salė aprimo, Virgilijus Noreika priėjo prie rampos ir tarė:

— Iš tikros širdies dėkoju p. Kardelienei už gėles ir linkėjimus...

Salėje vėl pasigirdo garsūs plojimas. Atrodė, kad solistas norėjo dar kažką pasakyti, bet Neturėjo progos. Aplodismentai neleido jam kalbėti. Publikai nurimus, p. Kardelienė atsistojo ir tarė:

— Kai parvažiuosite, tai pasveikinkite Kiprą Petrauską, su kuriuo men teko dainuoti daugelį partijų... Ir pasveikinkite visus jaunus dainininkus lietuvius...

Iš Vilniaus atvykęs dainininkas, atidžiai išklaupęs p. Kardelienės prašymą, tarė:

— Brangi ponias, galite būti tikra, kad perduosiu Kiprui Petrauskui jūsų sveikinimus, o jauniems dainininkams lietuviams perduosiu jūsų linkėjimus...

Salė ir vėl paskendo šauksmų ir plojimų jūroje.

Plojimams dar nepasibaigus, pradėjo leistis uždanga, kuri atskyrė artistus nuo publikos".

Antras dialogas:

"Vos spėjo uždanga nusileisti, A. Laurinčiukas, buvęs JV, bet dabar gyvenantis Montrealyje ir atidžiai sekantis kiekvieną parodan atvažiavusį lietuvių, pribėgo prie solisto Noreikos ir sušuko:

— Kas tave įpareigojo daryti tokius pareiškimus?

— Kokius pareiškimus? — nustebęs atšovė dainininkas.

— Ką tu pasakei Kardelienei? — vėl šaukia Laurinčiukas.

— Ji man gėlių davė, o tu nori, kad aš tylėčiau? — užklaupė Noreika.

— Kada ji užsiminė apie nepriklausomybę, tai tau reikėjo pasakyti, kad Lietuva laisva, — jam atkrito Laurinčiukas.

— Tai tavo dalykas, — atšovė Noreika. — Tu gali jai tai pasakyti.

— Jeigu nenorėjai to pasakyti, tai nereikėjo nieko sakyti, — pridėjo Laurinčiukas. — Kai užsiminė apie nepriklausomybę, tai reikėjo numesti gėles ir demonstratyviai išeiti.

Virgilijus Noreika nieko į tai neatsakė. Jis tik pasižiūrėjo nuo galvos iki kojų į Maskvos agentiją, apsisuko ir nuėjo nuo scenos.

Daugelis girdėjo šį dialogą, nes tai buvo ne paprastas žmonių pasikalbėjimas, bet dviejų atsakomųjų vyrų ginčas".

Skaitytojo išvados:

Aprašytas epizodas labiau nei ilgos diskusijos išsprendžia klausimą, kiek yra įmanomas "dialogas su kraštu".

Įmanomas tarp šiaurės ir anapus esančių lietuvių, kuriem yra bendras ryšys — bendra meilė lietuviškai kultūrai.

Neįmanomas tarp šiaurės esančių lietuvių ir tų, kurie yra anapus, kalba lietuviškai, bet atstovauja Maskvai. Tokis čia yra A. Laurinčiukas (nors su juo kai kurie įžymūs lietuviai Montrealyje ir mėgino megzti ryšius, jausdami savyje tokį tikėjimą, kaip prez. Rooseveltas, tikėjęs atversiąs ir Staliną).

Epizodas rodo Maskvos atstovo Laurinčiuko šioje vietoje nepasisekimą, kai jis ryšiuose tepripažįsta "one way". Savo nepasisekimo priežastim greičiausia laikys ne savo sistemos klaidas, bet... Noreiką. Taip ir Maskva daro: už nepasisekimus kaltina ne savo sistemą, bet Voznesenskį ir kitus rašytojus, kurie negali sutilpti į sistemos prokruosto lovą.

Jos vardo nerasi nė Lietuvių Enciklopedijoje

Lietuvai tarnauti ji pradėjo prieš 50 metų

Ji nėra iš tokių, apie kuriuos enciklopedijos redaktoriai galėtų svarstyti: dėti ar nedėti? Jei dėti, tai kiek eilučių palikti iš ilgo "apsirašymo"? Ji verta daugel eilučių.

Ji betgi nėra iš tokių, kurie apsiraišyti mėgsta. Tokius lengva nepastebėti ir redaktoriam, net rūpestingiausiems.

Tai Marija Kižytė, pažįstamą tiesiog vadinama Marytė, o angliškai — Miss Mary Kizis... Ji, tur būt, priklausė prie tų negausių, kurie patenkinti savo darbą atlikdami ir jausdamiesi esą nežinomi. Patenkinti tokiais ir kiti, kuriems jie "saulės neužstoja" jų kelyje į "publicity", ypač jei tie pirmieji už juos pačius darbus nudirba.

Kokius darbus yra tekę atlikti Marytei Kižytei?

1. Dr. J. Bielskis, garbės konsulas, Lietuvių Dienose rašė, kaip 1917 metais, kada jis buvo Amerikos Lietuvių Tautos Tarybos pirmininkas, Washingtone jis įsteigęs lietuvių informacijos biurą. Taigi tame biure atsidūrė ir Marija Kižytė, tada jau baigusi High School; jame dirbo kaip "redaktoriaus patarėjas".

2. Versalyje 1919 vyko taikos konferencija pirmojo pasaulinio karo padariniams likviduoti. Lietuviai ten reiškė savus norus. Buvo ten nuvykusi ir Amerikos lietuvių delegacija. Joje buvo ir biuro bendradarė M. Kižytė, drauge su Radzevičiute (paskiau Zadeikiene), berods, taip pat Drangelyte...

3. Antrasis pasaulinis karas atnaujino informacijos reikalą. Amerikos Lietuvių Taryba įsteigė vėl Lietuvių Informacijos Centrą. Jame vėl randama M. Kižytė šalia dr. K. Jurgėlos. Kai pastarasis 1951 pakilo į Amerikos Balso lietuviško skyriaus direktorius, M. Kižytė liko viena Informacijos Centre — buvo direktorius, ir raštininkas ir kurjeris. Jos darbas čia labiau žymėtinas ne tiek dėl biuletenių, kiek dėl gyvų ryšių su Kongreso ir vyriausybės žmonėmis. Buvo jau susidariusi metinė tradicija, kad Kongreso kalbėtojus Vasario 16 šventei turi parūpinti M. Kižytė, turi juos taip pat aprūpinti reikiama medžiaga. Nebuvo tai lengva. Pradžioje, kiek ji prisimena, tebuvo ar ne ketvertas kalbėtojų, jų skaičius pakilo iki kelių dešimtų.

4. Specialus rūpestis prisidėjo, kai, rodos, S. Briedis iškėlė mintį prašyti Kongresą, kad apklaustintų liudininkus apie Baltijos valstybių užgrobimą. Pakižo idėją, o kai ji buvo priimta, kišo ir naują: tegul tai

vykdo Informacijos Centras. Buvo daug darbo visai Amerikos Lietuvių tarybai, o taip pat Informacijos Centrai painformuoti, palenkkti Kongreso narius tai idėjai...

Jei žmogus prisimena savo gyvenimo įvykius vienus su didesniu malonumu, kitus su mažesniu, tai M. Kižytei didžiausio susijaudinimo ir džiaugsmo padarė anas vakaras, kada ji gavo į rankas nuorašą Atstovų Rūmų priimto "biliaus" nutarimo apklausti liudininkus apie Baltijos valstybių užgrobimą. Kas daryti? Pasiskambino ministeriui P. Zadeikiui: nors vėlu, bet turinti ji matyti; turinti jam svarbių žinių. Kai ministeris Zadeikis paėmė iš jos rankų raštą ir perskaitė, emė kartoti: "Čia tai stebuklas, čia tikras stebuklas. Ar tai gali būti teisybė, Maryte?"

Tai buvo 1953. Kai apklausinėjimo komiteto pirmininkas kongresmanas Kerstenas vyko apklausti į Europą, vyko su juo ir M. Kižyte.

5. Informacijai apie pavergtų tautų padėtį 1953 buvo sudaryta organizacija Women for Freedom of Europe, Inc. Ji apjungė amerikietes ir pavergtų kraštų moteris, esančias laisvuose Vakaruose. Organizacijos vadovybėje buvo Geraldine Fitch ir Robert P. Patterson. Lietuvėm joje atstovavo M. Kižytė ir L. Bieliukienė.

Darbai turi pradžią ir galą. Galas atėjo ir M. Kižytės informaciniam darbui, kada Altas nusprendė Informacijos Centrą perkelti į Chicago. Praktiškai tai reiškė — likviduoti informacijos centrą, o M. Kižytę "atleisti į pensiją", paliekant jai santykių palaikymo pareigas.

Buvo tada kalbama, kad Altas nutaręs mokėti jai "pensiją". Paskui buvo kalbama, kad mokėjimas nutrauktas ir nutarta skirti vienkartinę paramą, kai M. Kižytė jau buvo susirgusi ir atsidūrė ligoninėje. Nebuvo girdėti, kad pastarasis nutarimas būtų buvęs įvykdytas.

Kai M. Kižytė susirgo, ji tyliai dingio iš "visuomenės horizonto". Tik artimosios draugės ją lankė ir globojo, iki atsigavusi, sustiprėjusi persikėlė pas seseris į Putnamą. Ten ir teko ją pamatyti šiam korrespondentui — rūpestingai globojamą ir sakančią, kad jos sveikata daug geresnė.

Kai matei ją žingsniuojančią, Putnamo pievele, atlošiai tiesią, išsiūrėjusią kaž kur į toli, emė noras dar sykį vienu žvilgsniu taip pat iš tolo apim-

ti jos gyvenimo kelią — nuo vaikystės iki dabar.

Tėvai — abudu atvykę iš Lietuvos. Tėvas nuo Prienu, motina (Barbora Zarekaitė) nuo Baltieriškio — kai atvyko į Ameriką, buvo 16 metų. Gyveno Pittstone, Pa., kada gimė Marija. Tai buvo 1896. Tėvai jau seniai mirė. Gyvi tebėra 4 broliai. Gyvas liko jaunai merginai ir atminimas, kada jos motinos dėdė Andrius Tepliusis buvęs vienas iš pirmųjų "mokyčių" lie-

tuvių, atvykusių į šį kraštą, iškūrusių apie 1880 taip pat Pensylvanijoje. Tai buvo lyg ikvėpimas mokytis.

Pittstone Marija baigė High School, o toliau jos asmeninis gyvenimas labiau linko į meną — muziką, dainavimą, teatrą. Studijavo Columbijos universitete, trejis metus vaidino Broadway. Tarp dviejų karų ji duoną valgė vargonuodama, giedodama. Dalyvavo amerikiečių informacijoje svetimom kal-

Marytė Kižytė 1956 metais

Pas prezidentą Eisenhowerį. Iš k. į d. M. Kižytė, kongr. Kerstenas, St. Bredes, P. Grigaitis, J. Ginkus, prezidentas, L. Šimutis.

MOKYMO IŠLAIDOS LIETUVOJE

Vieno mokinio mokymas Lietuvoje pagal Taryb. Mokytoją (1967, 67 nr.) dabar valdžiai vidutiniškai atsieina 138 rb. 80 kp. per metus. Tokia kaina išeina sudėjus visas mokyklų veikimo išlaidas (mokytojų algas, patalpas ir kt.) ir padalinus jas iš mokinių skaičiaus. Aukštesnių klasių mokiniams išlaidų daugiau, negu pradinė, nors vienuolikmetėse mokyklose mokiniai yra "pigėsniai", negu aštuonmetėse. Bet yra ir pradinukų, kaštuojančių brangiai. Tai ten, kur mokykla maža, o mokytojas senas. Pavyzdžiui, Kaišiadorių rajono Gečionių pradinė tik 12 ar 13 mokinių, o mokytojas ten dirba jau su 38 metų stažu. Todėl jo alga — 143 rb. 25 kp. mėnesiui. Kiekvieno mokinio mokymo metinė kaina šioj mokykloj išeina beveik 193 rb. per metus, daugiau kaip trečdaliu brangiau už vidutinišką kainą. O kitoj mažoj mokykloj, kur mokinių 16, bet mokytojas jau-

nesnis (su 16 metų stažu) ir gauna tik 101 rublį algos, mokinio metinė kaina jau tik 149 rubliai.

Dujos

Degamųjų dujų (iš Dašavos, Ukrainos) tiekimo vamzdžiai šį rudenį pasieksią ir Klaipėdą. Netrukus pradėti tiekti dujas žada ir Jonavoje, Naujojoje Akmenėje, Telsiuose, Kretingoj ir Palangoj. Į Vilnių dujos buvo atvestos 1961.

Klaipėdos miestui dujos ne naujiena. Šis miestas jų turėjo iki 1944 subombardavimo. (Gaminosi iš akmens anglies). Tik dabartiniam Klaipėdos gyventojam tai visiem dujos bus naujiena, kadangi gyventojų, kurie kada čia gyveno ir, tarp ko kita, naudojosi taip pat ir dujomis, dabar Klaipėdoj nė su žiburiu ieškodamas nesuras-tum.

(Elta)

Foto VYT. MAZELIS

- vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarėjų pavimai

Tel. HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — Ridgewood — Brooklyn, N. Y. 11237

Daug sutaupysi pirkdamas per SPARTĄ radiją, radioconsoles, color ir kt. TV, tape recorderiai, patefonai, fonografai, iv. skaičiavimo mašinos, cash registeriai, rašomos mašinėlės visomis kalbomis. Visi gaminiai Telefunken, Grundig, Zenith, Burroughs, Olympia, Royal, etc. Katalogus ir informacijas gausite tik pranešę savo adresą — J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731

LIETUVOS ATSIMINIMU RADIO VAL 25
SESTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 V.P.P.
DIREKTORIUS: DR. JOKUBAS J.
STUKAS
1330 KIL
97-9 Mg. FM
ADRESAS: 1016 SCHLEIFER ROAD
HILLSIDE, N. J. 07205
TELEFONAS: 289-6878, AREA CODE 201

LAISVĖS ŽIBURYS

Radio programa lietuvių ir anglų kalbomis
sekmadieniais, 9 - 10 val. ryto
WHBI 105.9 FM banga
Išlaikoma lietuvių radio klubo narių mokesčiais,
aukomis ir skelbimais.
62-15 69th Pl., Middle Village, N. Y. 11379
Vedėjai:
ROMAS KEZYS — TW 4-1288
ANTANAS MAZEIKA — VI 5-6332

Nauja New Yorko mieste — parduodami ir taisomi
GRUNDIG - TELEFUNKEN - BLAUPUNKT - NORDMENDE
Neš. radijai, kamb. radijai, HI - FI (stereo), įrekdavimo aparatai,
nešiojami stereo fonografai

GERMAN ELECTRONIC SERVICE CORP.
Specialistai patarnavimui ir visos dalys įvairiems Europos gamybos
aparatus.
Lengvai pasiekiami traukiniais arba automobiliais —
61-05 39th AVE., WOODSIDE, N. Y.
Paskambinkite: TW 9-3900 ir nurodys, kaip lengva pasiekti jų vietą.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudus ir visais reikalais kreipkitės į
Insurance - Real Estate
JOHN ORMAN AGENCY
Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income
Tax) pareiškimai. — Tel. Virginia 6-1800.
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. Virginia 6-1800

NEW YORK CHICAGO
LITAS Investing Co., Inc.

Paskolos — geromis sąlygomis • Aukštos palūkanos už indėlius
Primename, kad suinteresuoti asmenys dar gali tapti LITO savininkais—bendriniškai įsigydamis LITO akcijas. Akcijų kaina \$12.00 už vieną. Akcijos parduodamos tik susipažinusiems su "Offering Circular" kurį galima gauti tiesioginiai iš LITO bendrovės.
86-01 114th Street Richmond Hill, N. Y. 11418 — (212) 441-6799
6755 S. Western Avenue Chicago, Ill. 60636 — (312) 476-2242

LIUDOS MIKULSKYTĖS
įvairių moteriškų drabužių krautuvė
Krautuvėje yra didelis įvairių gatavų moteriškų drabužių pasirinkimas: išėginės - balinės bei darbo suknelės, megstukai, apatinukai, bluzkutes, kojines. Čia gaunama siuntiniais gatavi moteriški drabužiai, pritaikinti įvairioms progoms ir dydžiai.
95-04 JAMAICA AVE. Woodhaven, N. Y. 11421
— Tel. 849-7240 —

— HAVEN REALTY —
Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance
Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudus, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Piling investacijos.
Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

WINTER GARDEN TAVERN

Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

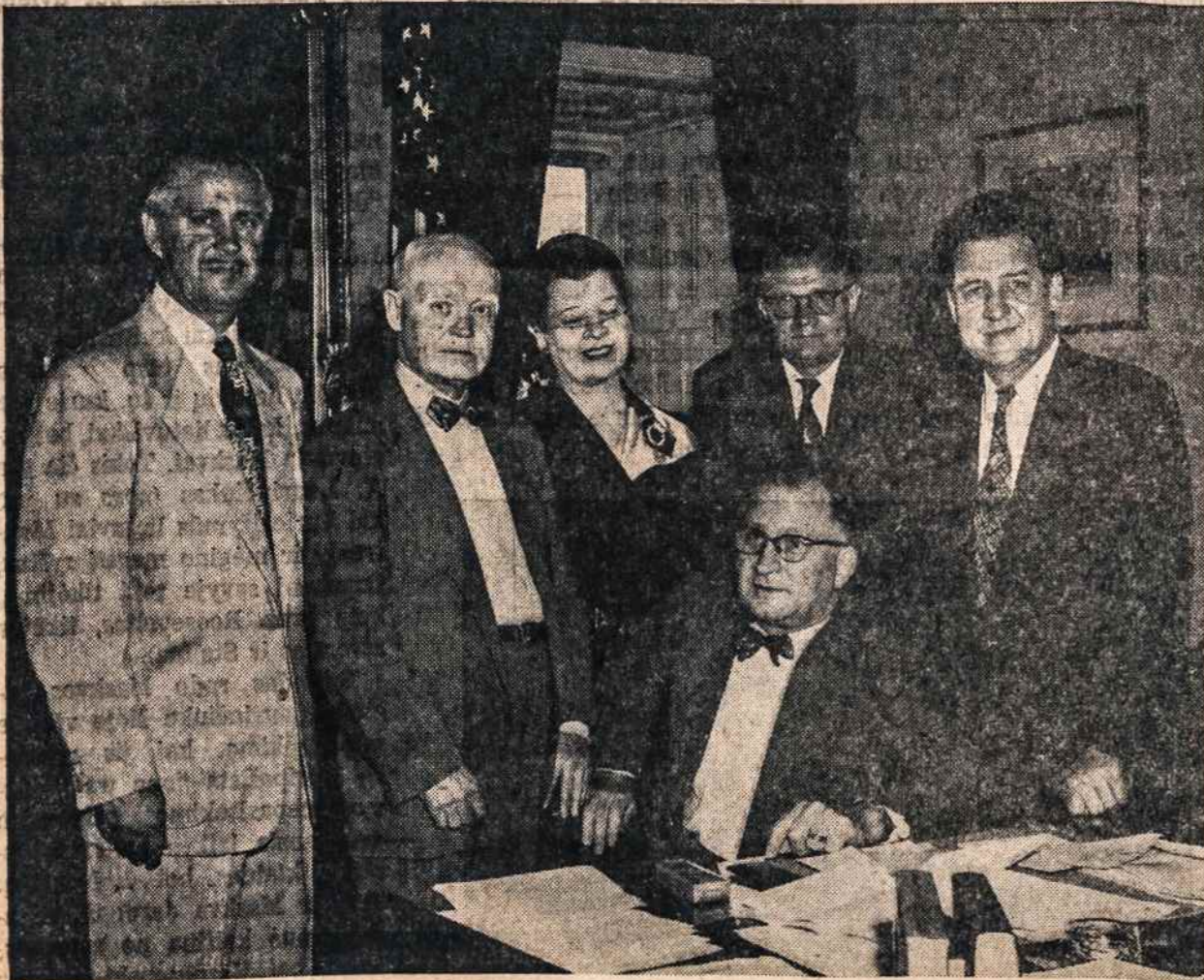
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir eurapietiška duona ir pyragai
Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALLA ir ALBERTAS RADŽIONAS, sav.
36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

Su kongreso nariais Baltijos valstybių tyrinėjimo iniciatoriais 1953. Iš k. į d. A. Rudis, A. Grigaitis, M. Kižytė, L. Šimutis, kongr. Kerstenas; sėdi Leo Allen, darbų tvarkos komiteto pirmininkas.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.

Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laukiamoji redakcija KOMISIJA.

Stralpanius ir korespondencijas redaktorius taisyti savo nuožiūra. Nenaudoti stralpanius saugomi ir gražiniai autoriams prašant. Pavardę pasirašyti stralpaniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Solidarumas lietuviškai spaudai

Amerikos lietuviai turi labai didelių nuopelnų lietuviškai spaudai. Lietuvių laikraščiai ir knygos Amerikoje buvo pradėta leisti dar tada, kai Lietuvą slėgė Rusijos caristinė prispauda, draudė lietuvišką žodį ir už jį baudė katanga Sibire. Laisvoje Amerikoje buvo laisvė žodžiui ir raštui. Buvo leidžiama daug lietuviškų laikraščių ir knygų. Jos pasiekė taip pat rusų pavergtą Lietuvą ir prisidėjo prie kovos už lietuvių tautos laisvę.

Lietuvoje, deja, laisvė neilgam teišliko. Po šviesaus, bet trumpo nepriklausomybės laikotarpio, ji vėl prigeso. Tie patys rusai, tik bolševikų vardu, grįžo su Sibiro katanga ir kruvina priespauda. Lietuviškas raštas, tiesa, nedraudžiamas, bet jis nėra laisvos lietuviškos dvasios. Rašoma lietuviškai, bet kada skaitai, ranti prasiveržiantį svetimą balsą ir svetimas mintis. Lietuvišku žodžiu kalba rusas bolševikas, sutrypes krašto laisvę ir žmonių laimę. Ir vėl nėra spaudos laisvės kolonizuotoje Lietuvoje.

Laisvę savo spaudai tebeturime Amerikoje ir kituose kraštuose šiaurės pusrutulio uždangų ir sienų. Amerikoje daugiausia išleidžiama lietuviškų laikraščių ir knygų. Lietuviški laikraščiai čia yra patys seniausi, be pertraukos išsilaukę per 50 ir daugiau metų. Tai yra didelis Amerikos lietuvių nuopelnas. Rodo jų patriotizmą, ištermę, pasiaukojimą, nes savo laikraščiams išlaikyti, kai yra tokia gausa įvairių anglišku laikraščių, reikia aukos ir tautinio susipratimo. Gerai suprantama, kad joks kitas laikraštis neduos to, ką gali ir duoda lietuviški mūsų laikraščiai. Ir joks kitas laikraštis neužstos ir negins taip pavergtos Lietu-

vos, kaip savasis. Yra tik keli komunistam pataikaujantieji, kurie teisingai ir gina kruviną terorą Lietuvoje. Tikram lietuviui su tokiais laikraščiais nepakeliui.

Lietuviam Amerikoje dabar yra didelis uždavinys ir šventai pareiga išlaikyti patriotišką ir kovingą savo spaudą. Ji reikalinga lietuviškai dvasiai palaikyti ir stiprinti. Ji reikalinga tęsti neatlaidžiai kovai su Lietuvos priešu iki galutinės pergalės. Atėjo pergalė po caristinio režimo, ateis ir po bolševikinio. Lietuvai išvaduoti daug padėjo Amerikos lietuviai tada, turi padėti ir dabar. Dabar reikia dar daugiau aukotis ir dirbti, nes pavojus lietuvių tautos gyvybei dar didesnis. Kiekvienas lietuviško patriotinio laikraščio skaitytojas ton kovon jungiasi. Kiekvieną naują skaitytoją ir kovotoją mielai priimame ir jo laukiame.

Darbininkas skaitytojus lanko jau 52-tri metai. Pervertus jo lapus nuo pat pradžios, niekur neramiesi ne mažiausio svyravimo dėl lietuvių tautos nepriklausomybės. Labai aiškiai ją gynė 1917-1918 metais. Gina tvirtai ir dabar, nepaisydamas galimo priekaišto, kad smarkiai pasisako prieš norinčius su Lietuvos okupantu bendrauti. Tam tik vienas atsakymas: nė vieno plyšio totalinėje kovoje!

Paremia laikraščio mintį skaitytojai, savo laiškais išreiškdami solidarumą Darbininko puslapiuose keliamam mintim. Kam tai palikti savam ratelį? Supažindinkim su Darbininku ir savo draugus bei pažįstamus. Naujiems skaitytojams užsisakant ar užsakant jiems kaip dovana, Darbininko prenumerata pirmiem metams tik 5 dol., o tik 2 dol. iki šių metų pabaigos.

O. NENDRE

JO RANKA

(14)

— Buvau pamiršęs, kad vėl ateina žudynės! — liūdnai sako Jonas. — Daugumas yra nekalti, kad juos atvedė į mūsų kraštą. Tegul laimingi grįžtų iš kur atėjo!

Saulė retkarčiais lenda po debesim. Bombų sproginiai apytyla, bet Kauno pusėje į dangų kyla juodos debesys.

— Tur būt, padegė benzino laukus prie aerodromo, — mažto, ir dūmas žiūrėdamas, Jonas.

— Turime traukti į Kauną! — keldamasis sako Balys. — Eisime laukais, bus saugiau.

— Eikime! — atsidūsta Jonas.

Sukilėlių sanitarinis skyrius įsikūrė nedidelėje trobelėje. Dvi merginos ir trys vyrai rūpinasi sužeistaisiais.

— Jonai, ar dar turi tvarsčių? — klausia žavi geltonplaukė.

Jonas, pasilenkęs prie su-

žeisto jaunučio partizano, pakelia galvą ir merginą.

— Dar turiu, bet nežinau, ar užteks šiam vargšeliui! — atsako Davys.

— Mes taip pat baigiame. Jūs apseisite be manęs, o aš bėgsiu, atnešiu daugiau!

Į pirkelę vėl įneša sužeistą jį. Jo galva nulinkusi ant krūtinės, akys užmerktos. Jį ištiesia ant grindų, jis nerodo jokio gyvybės ženklų.

— Man rodos, kad jis negyvas! — mažto Jonas, baigdamas risti savo sužeistąjį. — Nušėkite ir aną kambarį sutvarkytą, o aš žiūrėsiu, kas galima padėti šitam! — sako partizanui.

Paėmęs jaunuolio ranką, Davys ieško pulso. Iš jo veido matomas nuovargis ir liūdesys.

— Ranka jau sustingusi! — atsidūsta Jonas. — Vargšas dar toks jaunas!

— Jis šiemet baigė gimnazi-

Ar kultūrą ginti, ar gyvenimą formuoti?

L. K. M. Akademijos VII suvažiavimas

Liet. Kat. Mokslo Akademijos suvažiavimai įvyksta kas treji metai. Po Romos, Chicago ir New Yorko šiemet akademijos valdyba ir nariai rinkosi Vokietijoje, Huettenfelde, Vasario 16 gimnazijos patalpose rugpjūčio 23.

DUOTIS IR UŽDUOTIS

Suvažiavimą trečiadienį, 17 val., pradėjo akademijos Muencheno židinio pirmininkas ir sielovados direktorius kun. dr. J. Aviža, sukalbėjo malda ir pirmajam pilnates posėdžiui vadovauti paprašė akademijos pirmininką prof. dr. A. Liūimą, sekretoriauti kun. R. Krasauską (abu iš Romos).

Pirmininkas Liūima plačiau sustojo prie "duotis ir užduoties", kurios turėjo patiekti gaires visam suvažiavimui. Nors duotis Lietuvoje ir tremty atrodo nepakeičiama, tačiau ji vis dėlto neatima visų galimybių, kurias reikia kurybiškai išnaudoti ir kurios tampa užduotimi ir būtinybe. Užduotimi tampa ne krikščioniškosios kultūros gyvenimas, bet gyvenimo formavimas pagal Evangelijos dvasią, nes jį randame nurodyta pilnybe. Seniau sukurtas krikščioniškosios kultūros vertybes mes pasisaviname, kad vaisingiau įsijungtume į Dievo duotą laiką ir jame formuotume gyvenimą pagal antikaikinius Evangelijos nurodymus. Mes pripažįstame visus mokslus ir džiaugiamės vad. tikslųjų mokslu atradimais ir išradimais, bet labiau vertiname vad. humanistinius mokslus, nes jie atbaigia pirmuosius ir kuria turtum iš nieko.

TRYŠ GENERACIJOS TEVYNĖS TARNYBOJE

Pilnates posėdžio didžioji pusė buvo skirta prof. dr. J. Eretui paskaitai, kuri apžvelgė krikščioniškos kultūros raidą Lietuvoje nuo "Aušros" laikų iki nepriklausomybės laikotarpio pabaigos. Prelegentas mato, kad tai kultūrai dirbo trys kartos. Pirmoji jų — J. Tumo-Vaižganto ir A. Jakšto karta, iškilusi "Tėvynės Sargo" pasirodymu (1896) ir pirmose eilėse veikusi iki pirmojo "Draugijos" žurnalo sustojimo (1915). Geriausias jėgas, kuriose vyravo kunigai, teko tada atiduoti apsigimimui, nors buvo ryškinamas tautiškai lietuviškas ir katalikiškas tautos veidas. Tos kartos darbas vyko opozicijoje rusam ir polono-filiškai kartai. Jos darbai apologetiškai plačia prasme. Jos dainius — Maironis.

Kun. prof. A. Liūima, LKM akademijos pirmininkas.

Antroji generacija (1915-1936) iš pirmosios vairą perėmė gana taikingai. Joje ryškiausi vyrai — M. Krupavičius ir St. Salkauskis, tarp kurių stovi Pr. Dovydatis. Krikščioniškai valstybinei kurybai sau padėjėjų M. Krupavičius išsiauklėjo, kapelionaudamas lietuvių gimnazijoje Voroneže (1915-18), Rusijoje; o St. Salkauskis kultūrinei kurybai ir savo skelbimai Rytų ir Vakarų kultūrų sintezėje pagelbininkus formavo Teologijos-filosofijos fakultete, Filosofijos skyriuje, kuriam valdžia sudavė didžiulį smūgį 1931, o prieš tai reaguodamas Lietuvos episkopatas 1932 buvo nutaręs įsteigti katalikų universitetą. St. Salkauskis karta neturėjo savo maironiško posto, nes egocentriškas Putinas susvyravo pusiauokely.

Trečioji generacija, kurią prof. J. Eretas vadino 1936 metų karta, šalia St. Salkauskio auklėtoju turėjo viešai nematomą prof. dr. P. Kuraitį. Krikščioniškoji kultūros kuryboje šitoji karta iškilė 1936, išleisdama dienraštį "XX Amžius", paskelbdama deklaraciją "I organinės valstybės kuryba" ir Ant. Maceinos asmeny dėl socialinio teisingumo susikirsdama su kai kuriais episkopato nariais (I-sios generacijos J. Skvirecku ir J. Staigaičiu). Šioj kartoj, kuri turi savo poetą B. Brazdžionio asmeny, reikiasi pasauliečių persvara. Jų aktyviai dirba ir eilė moterų, kai tuo tarpu I-joj kartoj tebuvo ryškesnė tik viena M. Pečkauskaitė. Tačiau šiai kartai nebuvo lemta išvystyti visų jėgų savo tėvynėj. Kad ir ne-

Prof. J. Eretas ir prof. Z. Ivinskis akademijos suvažiavime

— Tėvelis! — sušunka ir pribėgęs apkabina, dar labiau įtvorą pasvirusį tėvą.

— Pažinai, sūneli, pažinai! — glaudžiasi prie sūnaus Davys...

— Ką jie padarė iš mano tėvo! — dėjonė spaudžia Jono krūtinę.

Adomas sumažėjo, jam liko tik kaulai ir oda, tik akys liko tokios pat ramios ir geros.

— Kaip išsivadavot, tėveli, iš kalėjimo? — drebančiu balsu klausia Jonas.

— Partizanai atidarė kalėjimo duris keliems šimtams... Vienas partizanas stovėjo prie kalėjimo durų... ir prašė kalinius einant pro jį pasakyti savo pavardę... Kai pasakiau savo, jis paėmė mane į savo globą... Paskui atidavė šiam vyrui... kuris atvedė čia, — vis atsidusdamas pasakoja Davys.

— Užeikime, tėveli, į šį namelį, truputį atsikvėpsit, tada rasime geresnę prieglaudą!

— Aš jau jaučiuosi tvirtas, norėčiau keliauti į Silėnus... Labai pasiilgau! — kalba Adomas.

— Ne, tėveli, pirma nuvykime pas gydytoją, kad jus apžiūrėtų, nes nežinia ar arti sienų liko koks gydytojas. Reikia pasinaudoti proga, čia yra mano geras pažįstamas! — įtikinėja Jonas tėvą.

— Jis šiemet baigė gimnazi-

tekusi brangių galvų per I-ją sovietų ir vokiečių nacių okupacijas, tremty ji nepakriko ir po 1944 tęsė savo kurybinį darbą sunkiausiose sąlygose, padėdama formuotis ketvirtajai kartai.

SOCIOLOGIJOS SEKCIJA:

Šio laiko ateizmas

Ketvirtadienį (VIII.24) po šv. mišių, kurias laikė kun. D. Kenstavičius, prasidėjo sociologinės sekcijos posėdžiai, užėmę beveik visą dieną. Pirmiausia buvo išklasyta kun. dr. V. Kazlauskio paskaita apie šiolaiiknio ateizmo socialinį vertinimą. Prelegento nuomone, atskirų asmenų ateizmas yra labai senas, bet kaip sutelktinis reiškinys, apimęs platesnes ar siauresnes visuomenes, jis yra paskiausių šimtmečių ir net dešimtmečių apraiška. Nors II-sis Vatikano susirinkimas yra nurodęs įvairius ateizmus, prelegentas plačiau sustojo ties rusiškuoju, kurio pagrindines priežastis jis mato pravoslavijos sutapimą su Rusijos carų autokratine valdžia ir rusų dvasininkų žemą kultūros lygį. Lietuvoje sklaidžiamas rusiškai marksistinis ateizmas. Jis prievartiniomis priemonėmis išugdo daugiausia agnostikus ir indiferentus. Palietęs Vakarų pokrikščioniškąjį ateizmą, kurį prelegentas vadino antiteizmu, jis ilgėliau sustojo prie susvetimėjusių (alienuotų) krikščionių, kurie prisilaiko kai kurių krikščioniškų papročių, bet nevykdo svarbiausio — meilės — įstatymo. Tokie labiausiai susvetimėję yra individualistai.

Dr. V. Kazlauskas taip pat palietė mokslo ir technikos įtaką, kuri atplaidavo tikėjimą nuo infantilizmo bei antropomorfizmo bet iškėlė naują Dievo sąvoką ir skatina tikinčiuosius į egzistencinius santykius su Dievu.

Diskusijose prie paskaitos kalbėjo A. Krivickas, kun. dr. J. Juraitis, dr. A. Liūima, dr. K. Čeginskas, patiekdamas sovietinės statistikos, liečiančios krikštus, santuokas ir laidotuves, ir V. Banaitis, išskeldamas

marksistinio ateizmo bejėgiškumą atsakyti į likiminius žmogaus klausimus, į kuriuos atsako krikščionių religija.

Popietiniame posėdy, kalbėdamas apie visuomeninę raidą okupuotoj Lietuvoje ir nurodė tyrimo metodus bei šaltinių sunkenybes, dr. K. J. Čeginskas savo paskaitai pasirinko tik vieną tos raidos atžvilgį — geopolitinį. Paėmęs dvidešimt amžiaus pirmąją pusę, prelegentas nurodė pirmiausia, kiek kartų Lietuvos erdvė keitėsi sienos ir politinės santvarkos. Šiuo atžvilgiu sovietinė Lietuva turi didesnį stabilumą ir vientisumą. Beveik visos lietuvių žemės yra sujungtos, bet už tai Lietuva yra patekusi į slaviską apsupimą ir yra netekusi savo suverenumo. Nors teoriskai Lietuva turi suverenumo ženklų (pvz., turi užsienio reikalų ministeriją), bet faktiškai jo nėra, nes tik 20 proc. pramonės tetvarko respublikos, (ne Maskvos) valdžia. Ir tą patį suverenumą likutį kai kurie rusų autoriai (pvz., Semionovas) siūlo panaikinti, nors ir dabar rusų komunistų užimtos raktinės pozicijos Lietuvos administracijoje bei rusų procento didėjimas tarp gyventojų praktiškai suverenumo likutį likviduoja. Toliau prelegentas nurodė, kad Lietuva su kitomis Pabaltijo respublikomis skiria siūlo visos Sovietijos, nes jos okupacinės valdžios susovietintos bent 25 metais vėliau negu kitos rusų pavergtos tautos. Be to, ir tarp Pabaltijo tautų Lietuva išsiskiria, nes turėjo ilgą (1944-52) tautinės rezistencijos periodą, trandžiusį sovietines užmačias. Kadangi rezistencijos pabaiga beveik sutapo su Stalino žiauriausios autokratijos pabaiga, po kurios visai Sovietijai atėjo atolydis, todėl Lietuvos sovietinė žievė liko ploniausia ir žmonių psichinis būvis dinamiškiausias su pasipriešinimo nuotaikom. Lietuvos žmonės tebejaucia krizinę nuotaiką. O krizėje, Sorokino pastebėjimu, visuomenė krypta į du priešingus polius — į taurumą ir niekšingumą.

Prie dr. Čeginsko paskaitos diskusijose kalbėjo A. Krivickas, V. Natkevičius, dr. Z. Ivinskis, V. Banaitis.

Nėra galima pavaizduoti medicinos sekcijos darbų: viena, korespondencijas neturi minimalių kompetencijų; antra, prelegentai dr. D. Jasaitis ir prof. dr. V. Pavilanas patys į posėdį neatvyko, o teatsiuntė tik savo referatus. Laimingą atbalsį te susilaukė dr. V. Pavilano pranešimas apie specifinį imunitetą prieš viruso sukeltą vėžį, nes tarp suvažiavimo dalyvių buvo gyd. dr. B. Petkauskas, kuris pats prisideda prie vėžio tyrinėjimų. Jis atsiųstą referatą papildė savo paties cheminių tyrimų daviniais. [b.d.]

Dr. K. Čeginskas kalba akademijos suvažiavime

LKM akademijos suvažiavimas Vasario 16 gimnazijoje Vokietijoje.

Visos nuotraukos kun. J. Dėdino

Rusų paviljone lietuviškos trispalvės

Metropolitan Operos solistė Lilija Šukytė po koncerto Montrealyje. Nuotr. Tony's Studio

Ir tą vakarą jis man įdavė didelį voka — Epizodas iš pulk. Penkovskio istorijos (2)

Anglų agentas Greville Wynne toliau pasakoja, kokių atsargumu ir kantrumu buvo mezgami ryšiai su Sovietų karinės žvalgybos pulkininku Olegu Penkovskiu.

Iš pirmo sykio — ne:

Maskvos komitetas priėmė Wynne siūlymą susitikti sovietų ir Wynne atstovaujamoji firmų delegacijom. Kai grįžęs į Londoną, Wynne aplankė savo viršininką, tas parodė eilę nuotraukų: tegul Wynne pasako, kurie iš tų veidų buvo Maskvos komitete ir kokios jų pavardės. Kai vieną veidą Wynne pavadino Penkovskio pavarde, viršininkas durė pirštu ir tarė: "Greville, tai jūsiškis žmogus".

Wynne suorganizavo savo firmų delegaciją ir nuvyko į Maskvą. Rado, kad sovietinei delegacijai asistuos tas, kuris vadinas Penkovskis. Delegacijų diskusijose Penkovskis laikė santūriai. Prabilavęs tada, kai likdavo dviese. Tada klausinėdavo apie asmeninį gyvenimą Londone, apie asmeninę praeitį. Jo žvilgsnis būdavo įremtas į Wynne tiesiai, tiriamai. Lyg norėtų ką sakyti, bet delsia, nes nepasitiki.

Instinktyviai — sako Wynne — mes vienas kitam jautėm simpatijas. Bet karinės žvalgybos vyresnysis karininkas yra užtenkamai treniruotas nepasitikėti simpatijom. Paskutinį vakarą prieš delegacijai išvyksiant iš Londonos, Penkovskis nusivedė Wynne į baletą, pasukui į kavinę. Pasiūlė vadinti jį familiariškai vardu — Aleks. Kai Wynne pareiškė viltį jį kada vėl pamatyti, tokio pat noro pareiškė ir Penkovskis. Gal Londone? — galvėjo Wynne. Tai gera idėja — samprotavo Penkovskis. Tegul Wynne tą idėją pasiūlo komitetui.

Wynne pastebėjo, kaip Penkovskis pakelia stiklą ar bent ranką kurie lūpų, kada jis nori ką svarbesnio pasakyti. Tai gerai treniruoto agento būdas, nes už kelių stalų specialistas iš lūpų judesio gali atpažinti žodžius.

Staiga Penkovskis pritilo, jo žvilgsnis prigeso ir atšalo. Nuo gretimo stalo, prie kurio sėdėjo ketvertas, kiti pakilo ir beliko sėdėti vienas. Pasikalbėjimas buvo baigtas.

Tik iš antro sykio — taip:

Tik po kelių mėnesių, ar ne 1961 balandį, Wynne vėl atvyko į Maskvą. Dėl tos sovietinės

delegacijos, kuri turėjo atvykti į Londoną. Wynne, peržiūrėjęs delegacijos sąrašą, pratarė: "bet tai juk ne ekspertas; tai žemesnieji pareigūnai".

"Bet aš būsiu tos delegacijos priekyje, Greville".

Wynne spyrėsi, kad jo firmos duoda ekspertus ir to pat nori iš Sovietų. Jis dėl to turėsiąs kalbėtis su komitetu...

"Ne, ne, Greville. To neturite daryti. Tai reikš, kad delegacija bus atšaukta".

Kai Wynne tebespyrė, kad nepakanka, kad jis būtų delegacijos prieky; kad jo firmos norės ekspertų... Penkovskis susiėmė rankas ir tarė:

"Bet juk čia svarbu ne delegacija. Svarbu aš, kad aš atvykčiau į Londoną. Ne malonumui. Aš turiu daug dalykų, kuriuos turiu jums pasakyti. Aš turiu atvykti. Turiu!"

Tai buvo kalbama Raudonoj aikštėj, kur krito sniegas ir kur nebuvo galima tikėtis pakabinto mikrofono.

Tą vakarą — sako Wynne — mano viešbutyje jis man įdavė didelį voka. Jame buvo dokumentai apie jį patį ir nuotraukos Sovietų karinių dokumentų, kurie turėjo įtikinti Londoną.

(Bus daugiau)

Siemet visi keliai veda į Montreali. Ir Darbininko administratorius Tėvas Petras Baniūnas, O.F.M., Darbo dienos savaitgalį suorganizavo ekskursiją į Montreali.

Rugsėjo 1, 5:30 val. p. p., du pilni autobusai pasuko Montreali link.

Ekskursijos vadovo T. Petro įdomūs nuotykių iš antrojo pasaulinio karo Italijoje, lietuviškos dainos sutrumpino kelionę iki Kanados sienos ir montrealiečio brolio Didako Pauliukaičio, O.F.M. nurodymais laimingai pasiekėme prancūzų pranciškonų vienuolyną, kuris buvo numatytas mums apsilikti.

Pailsėję, 10 val. ryto išvykom į Expo 67. Nepaprasta švara darė mum įspūdį. Prisiminus New Yorko parodos šiukšlyną, daug kam tai buvo nelaukta maloni staigmena. Parodos išdėstymas, sistemingas ir tvarkingas vis kalba Montreali naudai palygint su New Yorko paroda. Turi Montreali paroda ir daugiau teigiamybių, bet neturi vieno dalyko, kurį turėjo New Yorke — jaukumo.

Daugumas ekskursantų nusukėbėjo į sovietų paviljoną. Girdėjome, kad tenai esą ir keli lietuviškos kultūros trupiniai. Tad skubėjome jų pamatyti. T. Petro išdalintos lietuviškos trispalvės sagtukės tuojau ėmė rodytis įvairiuose sovietų paviljono kampuose.

Nebebuvo verta laukti 40 minučių eilėje. Išėję iš paviljono su glėbiu rusiškų brošiūrų jautėmės, lyg lankėsi "department store". Pats pastatas labai įdomus, bet kas jame surinkta, mažai tepasako apie eilinio sovietinio žmogaus gyvenimą. Tai lyg muziejus, kuris rodo mirusias kultūras.

Lyg milžino numestas sviedinys, amerikiečių paviljonas guli gražiausioje parodos vietoje. Čia rodomas tikras "american way of life". Nerasi nė vienos brošiūros. Nuo "Raggedy Annie" iki Gemini kapsulės paviljone dvelkia pagarba praeičiai bei ateičiai.

Daugiausia dėmesio iš visų 70 paviljonų vertas Graikų. Jis geriausiai išreiškia Expo 67 šūkį: "Zmonijos žemė". Ramios ir švarios pastato linijos liudija praeities išdidžią civilizaciją.

Rugsėjo 3, sekmadienį, išklaušėme mišų, kurias aukojo vysk. V. Brizgys. Iškilmes didino įspūdingas choras. Giedojimas — aukščiausio lygio.

Po pietų, trumpai apžiūrėję miestą, atsiradom Montreali universiteto muzikos salėje, lietuvių dienos koncerte. Salė bu-

vo taip pripildyta, kad teko kai kuriems sėdėti ant laiptų. Magnetetas lankytojam buvo Lilija Sukytė, kuri pasirodė geriausias formos. Jokūbėno kūrinys "Na tai kas?", atrodo, publikai geriausiai patiko. Gausių plojimų buvo taip pat sutiktos operų ištraukos. Negalime taip pat neminėti Jan Behr, Metropolitan dirigentą, kuris akomponavo solistei ne tik arijas, bet ir lietuviškas dainas.

Hamiltono šokėjai ir muzikantai pasirodė kaip tikri profesionalai. Už tai vadovei G. Breichmanienei "bravo".

Niuniudami tik ką girdėtas lietuviškas melodijas, nuvykome į žinomą Sv. Juozapo šventovę arti Montreali. Brolis Antanas Trumpa, O.F.M., jau pažįstamas su šia vieta, aprodė

ekskursantam įdomesnius šventovės kampelius. Šventovė ant gan aukšto kalno. Uždusom, kol į viršūnę įkopėm, bet buvo tikrai verta.

Saulė jau leidosi, bet mes dar vis kiutojome. Jaukiame "Rustic" restorane praleidome kelias malonias valandas. Pasitaikė proga ir iškilmėm — tą dieną mūsų vadovo T. Petro buvo gimtadienis. Pasigirdo "Ilgiausių metų" prancūzišku, kanadietišku bei lietuvišku ir amerikietišku akcentais. Restorano šeimininkas parūpino didelį tortą.

Kitą rytą atsiveikinom su vienuoliais, kurie mus tėviškai glėbojo, iškeliauvome paskutinį kartą į Expo. ir į ilgą kelionę namo.

Sakoma, jei aplankei Expo 67, tai lyg visą pasaulį matei. Nors ne visi ir ne viską matėm, ne visiems pavyko įeiti į populiarią Čekoslovakijos paviljoną, kiti pasigedo Vatikano. Kelionė buvo įspūdinga, nors grįžę į Brooklyną nutarėme: visur gerai, bet geriausiai namie. Tik jei Tėvas Petras organizuos ekskursiją į kitą parodą, vėl važiuosim. Kur? Gal į Japonijos 1970 pasaulinę parodą?

D. Bulvičiūtė

Pratęsimas konkursas dailininkams

Jungtinis Finansų Komitetas, ruošdamasis telkti lėšas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50-ties metų minėjimo reikalui, buvo paskelbęs konkursą lietuviams dailininkams su projektuoti šiuos piešinius-kūrinius:

1. metaliniam ženkleliui, tinkamam segti į švarko atlapą;
2. ženkleliui lipdyti ant laikų vokų ar atviručių;
3. atitinkamam piešiniui, kuris bus naudojamas numatomiam išleisti vokam;
4. piešiniui numatomom išleisti atvirutėm.

Beskubant nebuvo atkreiptas dėmesys, jog vasaros metas labiau tinkamas poilsiavimui, bet ne dalyvavimui konkursuose, todėl ir nesulaukta pakankamo skaičiaus dailininkų kūrinių. Komitetas, norėdamas meno kūrėjams duoti progos gausiau pasireikšti, šį prasmingą konkursą pratęsia iki š.m. spalio 15.

Dailininkui ar dailininkei, kurių projektai sudarytos komisijos bus priimti, komitetas sumokės 100 dol. premiją už kiekvieną aukščiausiai išvardintų keturių projektų kūrinių.

Laisvojo pasaulio dailininkai kviečiami kuo skubiau siųsti kūrinius konkursui, tuo prisidedant prie reikšmingesnio Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties paminėjimo. Siųsti adresu: United Lithuanian Finance Committee, 29 W. 57th St., New York, N. Y. 10019.

Jungtinis Finansų Komitetas

Menininkai prašomi aukoti

Paskutiniame savo posėdyje Jungtinis Finansų Komitetas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50-čio paminėjimo lėšoms telkti nutarė kreiptis į visus laisvojo pasaulio lietuvių menininkus, kaip tai dailininkus, skulptorius bei bet kokio kito meno kūrėjus, prašant jų paaukoti bent po vieną savo meno kūrinį. Suaukoti meno kūriniai bus leidžiami loterijon, iš kurios tikimasi gauti pajamų užsimotiem 1968 metais plataus masto minėjimo reikalui. Loterija bus vykdoma 1968 metais, įvyksiančio PLB seimo metu New York. Seimo patalpose bus suruošta ir šių suaukotų meno kūrinių paroda. Menininkai prašomi pasižadėjimus aukoti meno kūrinius siųsti tuojau, bet ne vėliau š. m. spalio 15 šiuo adresu: United Lithuanian Finance Committee, 29 West 57th Street, New York, N.Y. 10019. Paaukotus meno kūrinius galima įteikti iki 1968 rugpiučio mėn. pabaigos.

Asmens meniškieji gabumai yra įgimtas dalykas. Bet prie tų gabumų išugdymo daugeliui

(nukelta į 5 psl.)

Dail. A. Tamošaičio paveikslas — Tautos legenda

DAIL. A. TAMOŠAIČIO PARODA

Siuo metu, nuo rugsėjo 3 iki 24, Toronto universiteto galerijoje vyksta dail. Antano Tamošaičio paroda. Išstatyta aliejinės tapybos, litografijos, akvarelės, viso — 39 darbai. Parodą surengė Hart House meno galerijos komitetas.

Paroda buvo įtraukta į meno parodų kalendorių ir atžymėta vietinės spaudos. Rugsėjo 9 The Globe and Mail gražiai įvertino parodą. Kritikas Kay Kritzviser labai tiksliai pagavo dailininko stiprią indivi-

dualybę, iškėlė tą savybę, kad jo kūryba primena dekoratyvinius kilimus, nes jis pats anksčiau yra juos audęs. Temos pasirinktos iš lietuviško folkloro ir sprendžiamos labai originaliai, išsaugojant techninių švarumą.

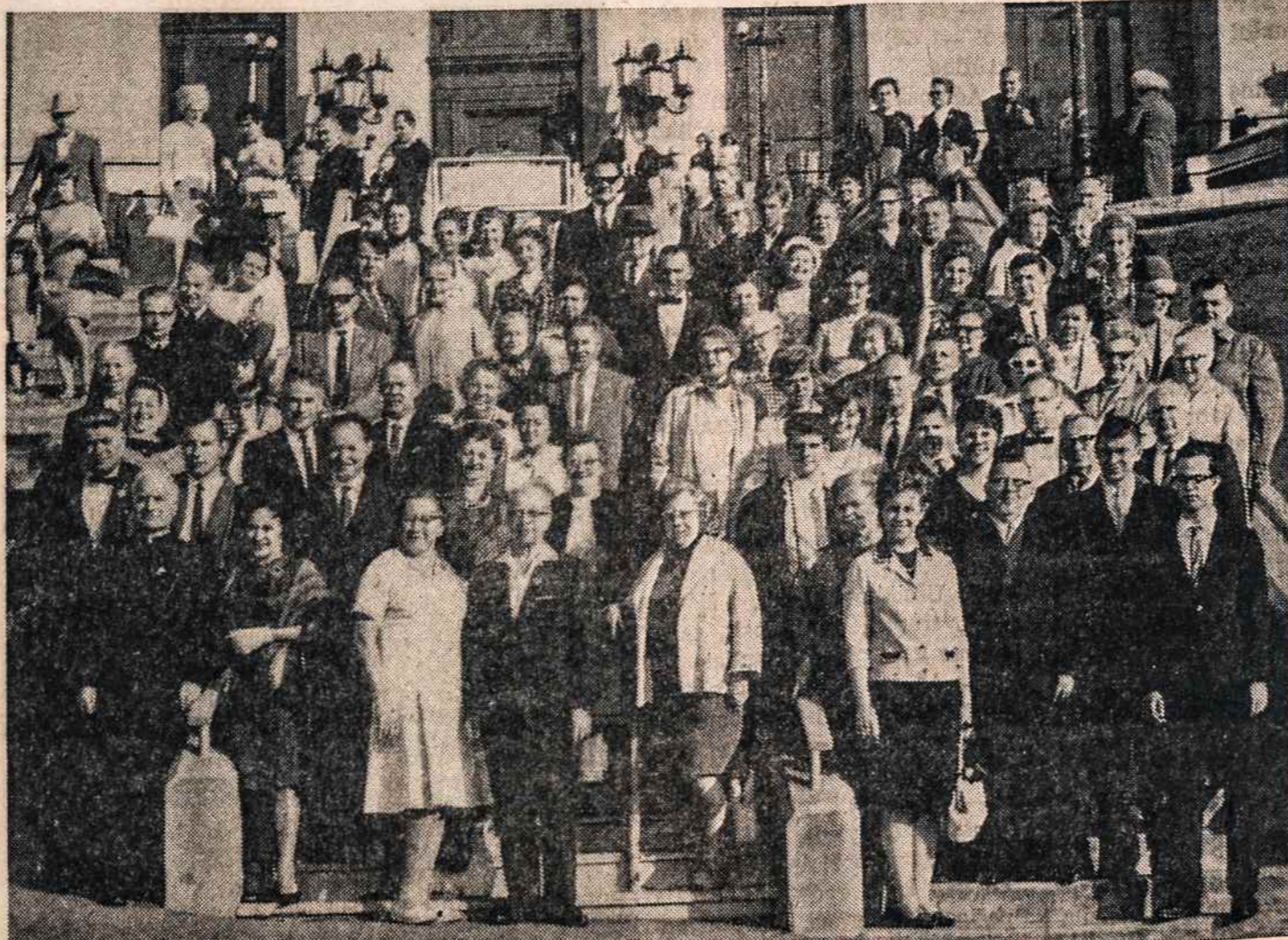
Parodos proga išleistam kataloge aprašomas jo kūrybos pobūdis, aprašo Joan Vastokas. Supažindinama su biografiniais daviniais, jo veikla, renkanti lietuvių liaudies meną ir jį studijuojant bei aprašant. Įdėtos keturios reprodukcijos.

A + A
EMILIJAI MILUKIENEI
mirus, jos vyrą Matą, dukras, sūnus ir jų šeimas nuoširdžiai užjausdamas, kartu liūdžiu
JUOZAS ŽALIADUONIS

Brangiai mamytei ir senelei
A + A
EMILIJAI MILUKIENEI
mirus, vyrą, dukrą Rūtą Strazdienę, sūnus ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame.
Irena ir Jonas VILGALIAI

Mirus mielai
ONAI PETRAUSKIENEI,
dr. Stasį Petrauską ir vaikus giliai užjaučia ir kartu liūdi:
Pijus ir Emilija Didžbaliai, J. ir E. Dirginčiai
V. ir O. Mamaičiai, J. Švedas

Mielajai
A + A
ONAI PETRAUSKIENEI
mirus, jos vyrą dr. Stasį Petrauską ir vaikus nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime
Dr. Marija ir Aleksandras ŽEMAIČIAI

Darbininko administratoriaus Tėv. Petro Baniūno surengtos ekskursijos į Montreali dalyviai. Nuotr. Tony's Studio

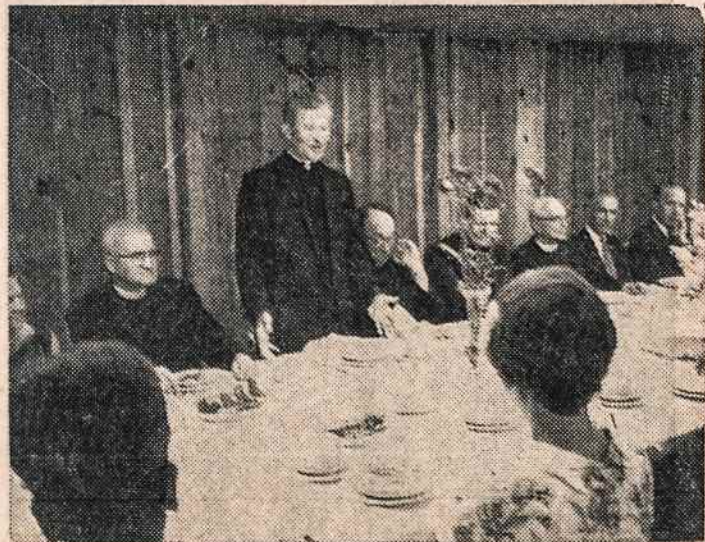
DRAUGAS ATSIŠVEIKINO SU KUN. K. BARAUSKU

REPORTAŽAS IŠ CHICAGOS

Tarp šimtų lietuvių kunigų, gyvenančių Amerikoje, regis, "Draugo" 1 pusl. redaktorius kun. Kazys Barauskas buvo mažiausiai girdimas ir matomas. 23 metus jis išsėdėjo "Draugo" redakcijos kabinete. Per pastaruosius 12 metų, būdamas 1-mo puslapio redaktorium, kasdien turėjo prirašyti visą dienraščio puslapį ir jį sulaužyti. Ryta atlaikius mišias šv. Kryžiaus lietuvių bažnyčioje, per kiaurą dieną išsėdėjęs redakcijoje, jam tikrai mažai belikdavo laiko kur nors viešai pasirodyti. Bet, jei sudėtumėm į krūvą 12-kos metų "Draugo" pirmus puslapius, pamatytumėm, kiek milžiniškų tomų prirašė šis kuklus, bet didelio darbštumo kunigas.

Ne vieną kartą su kun. K. Barausku yra tekę susitikti privačiuose pobūviuose ir viešose parengimuose, neskaitant kasdieninių susitikimų bendroje darbovietėje — "Drauge". Kur jis pasisukdavo, tuoj išryškėdavo jo didelis draugiškumas ir socialumas. Spaudoje nuolat mirga dešimtys ir šimtai pavardžių tų žmonių, kurie lietuviškam reikalui aukoją didesnę ar mažesnę sumas. Pats mačiau, kaip kun. K. Barauskas šalpai ar kitiems reikalams aukoją ne po vieną, bet kelias dešimtis iš karto. Bet su viena sąlyga — kad niekas daugiau to nežinotų, kad jo pavardė viešai nebūtų skelbiama. Jo didžioji dorybė — kuklumas ir paprastumas, didelė artimo meilė vykdoma tik darbais, bet be jokios reklamos. Štai dėl ko kun. K. Barauskas mažiausiai girdimas.

Bet kai jis, po ilgo apsigalvojimo, nutarė pasitraukti iš "Draugo" redaktorių štabo, net ir pensijos amžiaus nesulaukęs, "Draugo" leidėjam T. Marijonam ir daugeliui kilo klausimas, kodėl šis darbštus ir pareigingas redaktorius pasitraukia? Nors ir pakartotinai prašomas, jis savo nusistatymą nepakeitė ir nuo rugsėjo 1 jo vietą "Drauge" užėmė žurn. V. Alseika.

Atsišveikinant su kun. K. Barausku, kalba marijonų provincijolas kun. V. Rimšelis. Iš k. į d. K. Bradūnienė, kun. A. Miciūnas, kun. K. Barauskas, kleb. Adomaitis, kun. K. Juršėnas, A. Baltušaitis ir Draugo spaustuvis vedėjas J. Gliosas

CLEVELAND, OHIO

Aldonos Stempuzienės recitalis įvyks rugsėjo 24, sekmadienį, 4 val. popiet Clevelando Muzikos Instituto salėje. Programoje arijos ir dainos šių kompozitorių: Donizetti, Durante, Caccini, Pergolesi, De Falla,

— **Arūnas Ališauskas**, gimęs 1951 kovo 14 ir su tėvais gyvenęs Montrealyje, Kanadoje, baigė gimnaziją pirmuoju visose Quebeco provincijoje.

— **Solistas tenoras Leonas Baltrus** pasirašė sutartį su vokiečių teatrų agentūra 1968-69 metų sezonui dainuoti Dortmundundo Operos teatre. Rugsėjo 20-21 solistas sėkmingai koncertavo Amsterdame, Olandijoje, akomponuojant garsiam olandų pianistui Ge Van Toorenburg.

Barauskas per metus kitus turės tokį tomą atsiminimų parašyti ir tai turės būti pionieriški atsiminimai ta prasme, kad lies mažai kam žinoma spaudos darbininko pasaulį, kuris kasdien turi susidurti ne tik su dešimtimis žmonių, bet ir su šimtais problemų.

Per pastaruosius ketverius metus kasdien tekdavo užsukti į kun. K. Barausko kabinetą, kur subėgdavo naujausios politinės žinios ir lietuviško gyvenimo paskutinieji įvykiai.

Kodėl gi iš redaktoriaus pareigų pasitraukė visų gerbiama ir mylimas kun. K. Barauskas? Jis tai viešai prisipažino išleistuvių vakare: kad "Draugą" ateitų jaunesnės jėgos su naujomis idėjomis ir savu žurnalistiniu stiliumi.

Šiuo metu kun. K. Barauskas pasilieka pas sveitingą šv. Kryžiaus parapijos kleboną kunigą E. Adomaitį, kur reziduuoja "Dainavos" ansamblis, intensyviai pradėjęs ruošti naują simfoninę J. Gaidelio kantatą "Kovotojai". Apie ją ir apie Lietuvos operos naujojo sezono kelia jau bus ateinančio reportažo tema.

VI. Rmjs.

Worcesterio Maironio parko penkmečiui paminėti rengimo komitetas. Iš k. į d. Rimas Jakubauskas — pirm., Elena Kauševičienė — virtuvės vedėja, Kazys Adomavičius — parko pirmininkas; stovi — Algis Glodas, Petras Molis, Jonas Pipiras, Vladas Zidžiūnas ir Alfo nsas Kauševičius — parko reikalų vedėjas.

MAIRONIO PARKO PENKMETIS

Worcester, Mass., viena iš veikiausių draugijų yra Labdaros draugija, kuriai jau keletą metų sėkmingai vadovauja Kazys Adomavičius. Draugija turi vadinamą Maironio parką, kuris yra Shrewsbury, Mass., 52 Quinsingamond Ave.

WORCESTER, MASS.

Siame parke draugija prieš 5 metus pasistatė gražų pastatą su sale, kuriame vyksta dauguma lietuviškų parengimų, mišnių, koncertų ir k. Jaunimo organizacijos čia turi sa-

vo būstines, tautinių šokių grupės daro repeticijas, o parko sporto aikštėse kasmet įvyksta skautų sporto šventės, kurios yra žinomos visame Atlanto pakrastyje.

Šių pastatų penkmečiui paminėti spalio 1 d. 1 v. rengiami iškingingi pietūs su menine programa, kurią išpildys solistė Daiva Mongirdaitė iš Bostono ir deklamatorius A. Velnas auskas iš Worcesterio. Pietūs bus Maironio parke. Po pietų 5 val. šokiai, grojant gerai muzikai.

Visi Worcesterio ir apylinkės lietuviai kviečiami apsilankyti Maironio parke.

Sventės rengimo komitetas

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ NUTARIMAI

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimo, įvykusio 1967 rugsėjo 2-3 Clevelande Cleveland-Sheraton viešbutyje,

Rezoliucijos

1. Laisvojo pasaulio lietuviai gydytojai, pasisakydami už nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą, aktyviai įsijungia į kovą už Lietuvos laisvę ir remia visų lietuviškų politinių veiksmų pastangas tą kovą vedant.

PLGS sveikina VLIK. ALT, Pasaulio Bendruomenę, nepriklausomos Lietuvos diplomatinės atstovus, Rezoliucijom remti vyriausią komitetą ir remia jų politinę veiklą, kviesdama visus gydytojus prisidėti prie mūsų politinių veiksmų kovos už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

2. PLGS sveikina Lietuvių Fondą, Tautos Fondą, Kanados Lietuvių Fondą, Balfą ir visus kolegas, remiančius lietuvių fondus ir jų idėjas.

3. PLGS sveikina jungtinį komitetą, rengiantį 1968 metų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą 50 metų nepriklausomos Lietuvos sukakčiai paminėti ir kviečia visus gydytojus moraliai ir materialiai remti jų darbus.

4. PLGS ragina laisvojo pasaulio lietuvių gydytojus, dar iki šiol neįsijungusius į Sąjungą, tapti jos nariais bendram profesiniam ir Lietuvos laisvinimo darbiui.

5. PLGS suvažiavimas siunčia sveikinimus:

a. Jungtinių Amerikos Valsčių prezidentui, b. Amerikos Gydytojų Sąjungos prezidentui, c. Kanados Lietuvių Bendruomenės suvažiavimui, vykstančiam Montrealyje rugsėjo 3. D. neprik. Lietuvos at-

— **Arkivyskupo Jurgio Matulaičio**, lietuvių marijonų vienuolijos atnaujintojo, palaimintuoju paskelbimo byla Romoje žymiai pasistūmėjo priekin. Popiežiaus Pauliaus VI-jo dekretu byla perkeliama Apaštalių Sosto žinion. Kun. dr. K. Rėklaičiui pasitraukus iš postulatoriaus pareigų, bylos vedėju paskirtas kun. dr. Juozas Vaišnora. Proceso reikalus tvarkyti jam padeda kun. J. Duoba.

stovam: pp. Lozoraičiui, Kajecui, Daužvardžiui, Simučiu, Zmuidzinui, Balučiu, Bielskui ir Girdvainiui.

Rezoliucijų Komisija: Dr. M. Budrienė, Dr. J. Balčiūnas, Dr. B. Radzivanas.

HARTFORD, CONN.

Rugsėjo 2-3 L.A.P. klubo patalpose L. B. Hartfordo apylinkės valdyba ir "Aido" choras surengė **Juzės Katiliūtės-Stanulienės meno kūrinių parodą**. Parodos atidaromą žodį tarė L.B. Hartfordo apyl. pirm. prof. V. Balčiūnas. Kalbėjo paskui ir davė kai kurių komentarų ir patį menininkė.

Parodoje buvo išstatyti 25 paveiksliukai. Tai pastelių, tempera, akvarelų ir aliejinų dažų paveikslų gražus rinkinys. Tai gamtos, daugiausia Lietuvos, peizažai: uostas, gubės, miestelis tarpkalnėje, žiema kalnuose, saulėlydis, eglės, langas, seni rūmai, laiveliai, kelias kalnuose, palmės, pajūryje, berželiai, kopos, žvejai, gelės, obuolių skynėjos, žiema ir kt.

Parodą per abi dienas apilankė apie 350 žmonių, nupirko 5 paveikslus.

Daugininkė Juzė Katiliūtė-Stanulienė gyvena Sveicarijoje. Į J.A.V. atvyko aplankyti savo sesers Albinos Katiliūtės buv. Vilniaus Valstybinio Teatro artistės, ir parodyti lietuviams savo meno kūrinius.

Daugininkė yra baigusi Kaulno meno mokyklą, studijavusi Vilniaus Meno akademijoje ir gilinusi meno studijas Zenevos, Sveicarijoje, meno mokykloje.

Pirmos lietuvių kalba pamaldos Sv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje buvo rugsėjo 10. Sv. mišias lietuviškai aukojė ir pamokslą taip pat lietuviškai pasakė klebonas kun. Juozas Matutis. Žmonių-lietuvių prisirinko gana daug. Visi per mišias giedojo lietuviškas giesmes. Lektorium buvo Antanas Dilijonas.

Lietuviškos pamaldos bus kiekvieną sekmadienį, 8:30 v. ryto. Lietuviškom pamaldom tvarkyti sudarytas komitetas: B. Dapkus, E. Žiūrys, R. Žiūrienė, K. Jurkevičius, B. Kriščiūnas, J. Leonaitis, S. Petraviči-

IŠ VISUR

— **Ateitininkų Federacijos Vado ir kontrolės komisijos rinkimų data** atidėta iki rugsėjo 30. Visi ateitininkai prašomi atlikti savo pareigą — pabalsuoti. Jeigu kas nebūtų gavęs balsavimo lapelių, prašome kreiptis į rinkimų komisiją adresu: Kun. dr. P. Celiešius, 2718 St. George St., Los Angeles, Calif. 90027.

— **Dail. Pauliaus Augiaus** monografijos pristatymas įvyksta rugsėjo 24 d. 3 val. popiet Jaunimo centre, Chicagoje. Programoje: dail. Telesforo Valiaus žodis ir meninė dalis. "Eglė žalčių karalienė" pasakys aktorė Zita Kevalaitytė-Visockienė. Vysk. M. Valančiaus "Zemaičių vestuvės" žemaitiškai paskaitys aktorius L. Barauskas. Chicago lietuvių styginis kvartetas pagros muzikos kūrinių. Įėjimas laisvas.

— **Studentų Ateitininkų Sąjungos** suvažiavime, įvykusiam rugsėjo 1, buvo išrinkta nauja Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdyba: dvasios vadas Kęstutis Trimakas, S. J., pirm. Vaidevutis Valaitis, vicepirm. Elenutė Bradūnaitė, izd. Vacys Saulys, užsienio sekretorė Aldona Zailskaitė, vidaus sekretorė Dalia Bakaitytė, spaudos informacijos skyriaus vedėjos Irena Rūšėnaitė ir Aldona Masionytė, rytų atstovai ir nariai Rimas Gedeika ir Kęstutis Girnius.

— **Adv. Julius Smetona** atsisakė dalyvauti iš JAV LB Clevelando I-os apylinkės valdybos pirmininko vietos. Pareigas laikinai eina I vicepirm. A. Pautienis. Papildomai į valdybą įėjo Gintautas Snieckus.

— **Dail. Romo Viesulo** kūrinių paroda rugsėjo 10 — spalio 3 vyks Cincinnati Art Museum patalpose. Tai didelis mūsų tautiečio laimėjimas, nes pirmą kartą dalyvauja dideliame muziejuje, bet grupinėse parodose, bet individualinėje vieno žmogaus parodoje.

Dail. Antano Tamošaičio kūrinių paroda atidaryta Toronto universiteto Hart House patalpose. Rugsėjo 3 atidarytoje parodoje kalbėjo dr. Charles E. Henry. Parodą globoja Hart House meno reikalų komitetas. Paroda vyks iki rugsėjo 24.

— **Prel. Jonas Baltusevičius (Boll)** Scrantono vyskupo paskirtas Svč. Trejybės lietuvių parapijos, Wilkes Barre, Pa., klebonu. Ši parapija yra viena didžiausių ir seniausių Scrantono vyskupijoje. Daug metų joje klebonavo kun. Juozas Miliauskas, senesniai pasitraukęs iš klebono pareigų ir paskirtas klebonu emeritu. Prel. J. Baltusevičius iki šiol klebonavo šv. Mykolo parapijoje, Scrantone, Pa., į kurią buvo paskirtas klebonu tuoj po pašventinimo kunigu 1933.

VISI BENDROM JEGOM STATYKIME

KULTŪROS ŽIDINĖ NEW YORKE

- STATYBOS FONDAS ATIDARYTAS
- PATOGUS ŽEMĖS SKLYPAS ATRASTAS
- PASTATO PLANAI RŪŠIAMI

KĄ PASIRYZOME — ĮVYKDYSIM! DABAR YPAČ REIKALINGA JŲSŲ AUKA ŽEMĖS SKLYPUI PIRKTI

TĖVAMS FRANCISKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND) 680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221

Slunčiu auką ..... statybų fondui ir prašau įrašyti mane / mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius į:

- Garbės fondatorius (\$1000)
- Amžinuosius narius (\$500)
- Fundatorius (\$100)
- Rėmėjus (mažesnę auką)

Pasižadau iš viso paaukoti ateityje statybų fondui .....

ADRESAS .....

(Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible))

Kennebunkporte šią vasarą vykusioje moksleivių ateitininkų vasaros stovykloje. Stovyklautojai eina į pamaldas.

Hartfordo miesto majoras Frank Mancuso įteikia Džiuiui Leonaiciui pasaulio skautų sambūrio (jamboree) medali. Jis buvo vienintelis tos apylinkės berniukas, parinktas dalyvauti metiniame skautų sąskrydyje Kalifornijoje. Ten jis atstovavo ir Kennebunkporto šv. Antano gimnazijos skautus. Šioje gimnazijoje jis mokosi trečius metus. Už skautišką veiklą jis pakeltas į skauto erelio laipsnį. Jis yra senosios kartos veikėjo, Juozo Leonaicio iš Hartfordo, anūkas.

BOSTONE MIRĖ MIŠKININKAS A. JUOZAPAITIS

Bostone rugpiučio 26 anksti rytą staiga mirė Andrius Juozapaitis, miškininkas-girinininkas, sulaukęs 69 metų amžiaus.

Velionis gimė ūkininkų šeimoje, Gelumbiškių kaime, Sasnavos valsčiuje, Marijampolės apskrityje. Pirmas pasaulinis karas, frontui ilgesnį laiką sustojus Pašėsupiuose, jauną Andrių nubloškė į Rusiją, kur jis baigė gimnaziją. Vėliau stojo į miškininkystės institutą.

Po karo, atsiradus galimybėm grįžti į Lietuvą, A. Juozapaitis grįžo tėviškėn ir po kurio laiko įstojo į Dotnuvos akademią miškininkystės studijuoti. Baigęs tą akademią 1927 metais, gavo miškininko vardą. Girininko ir miškininko pareigas ėjo Seinų urėdijoje 17 metų. Už uolų pareigų ėjimą Lietuvos valdžia jį apdovanojo Gedimino ordinu.

Po antrojo pasaulinio karo iš Vokietijos atvyko į Ameriką ir apsigyveno Lowell, Mass. Ten nebuvo lietuviškų mokyklos, tai patys tėvai — Petronėlė Juozapaitienė ir velionis Andrius mokė savo sūnų Gediminą lietuvių kalbos, geografijos, istorijos. Sūnus išaugo pasižymėjęs sportininkas, skautas ir skautų vadovas. Jis pamilo Lietuvą, gerai kalba ir rašo lietuviškai. Daug prie jo mokymo prisidėjo jo manytė — Petronėlė, kuri iš profesijos buvo mokytoja Seinų apskrityje. Dabar sūnus yra sukūręs šeimą ir gyvena Seattle, Washington. Ten reiškiasi visuomeniniame gyvenime.

Atvykęs Amerikon, velionis kasdienę duoną pelnėsi dirbdamas įvairius darbus. Prieš išėdamas į pensiją, 10 metų išdirbo banke.

A. Juozapaitis visuomet bu-

A. Juozapaitis

vo linksmas, malonus bei taktiškas, nuolat šypojojosi. Šios būdo savybės jam padėjo gražiai su visais sugyventi, ir dėl to jis neturėjo priešių.

Pamėgęs mišką ir paukščių čiuilbėjimą, velionis buvo įstaitais palapinę ir važiuodavo

automobiliu į State Park, New Hampshire, kai atsiradavo laisvo laiko valandėlė. Šias eilutes rašas kartą buvo pakviestas į tokią miško ekskursiją. Džiaugiausi labai ištrūkęs sekmadienį po ankstybųjų miščių iš miesto.

Visa šeima domėjosi mišku, jo gyventojais. Ir man jis parodė skrudėles, paukščius. Jis nuolat dėkojo Dievui už kiekvieną dieną ir už šiltą ir gairinantį saulės šypsnį.

Laidotuvėm patarnavo J. Liubino įstaiga. Pamaldas laikė šv. Petro bažnyčioje kun. J. Vembrė iš Brocktono, jam asistavo kun. J. Klimas ir kun. P. Totoraitis iš Newarko, N.J. Trys kunigai ir apie 50 automobilių palaidėjo jį į Forest Hills kapus. Prie kapo atsiveikinimo kalbas

Naujas fizikos mokslų daktaras

Malonu stebėti kaip neperseniausiam iš šių kraštų atvykusių vaikų siekia mokslo, tuo būdu užimdami vietas tų vyresnės kartos lietuvių, kurių jau ne vienas pasitraukė iš gyvųjų tarpo.

Adolfas K. Gaigalas, Jr. jau nuo pat pradžios mokyklos dienų buvo pavyzdingas ir uolus mokinys, visuomet būdavo pirmųjų eilėse. Šių metų birželio 5 Carnegie Institute of Technology Pittsburghe, Pa., jam buvo suteiktas fizikos mokslų daktaro laipsnis.

Jaunasis daktaras gimė 1939 rugsėjo 7 Kaune. 1949 su tėvais atvyko į šį kraštą ir apsigyveno Philadelphijoje. 1954 baigė šv. Kazimiero parapinę mokyklą ir, išlaikęs konkursinius egzaminus, įstojo į Cent-

ral High School, Philadelphijoje. Ją baigė 1958 su garbės pažymėjimu.

Gavęs pilną 4 metų stipendiją, įstojo į Wesleyan universitetą studijuoti fiziką. 1962 jį baigė, gaudamas BS laipsnį.

Persikėlęs į Pittsburgą mokėsi toliau Carnegie Institute of Technology, gaudamas magistro laipsnį. Ten pat ruošėsi daktarui ir šiais metais šį tikslą pasiekė.

Besiruošdamas daktarui, kartu dirbo prie atominio reaktoriaus, atlikdamas mokslinius tyrimus. Šių tyrimų rezultatus yra paskelbęs Amerikos fizikų žurnale. Be to, dalyvauja Amerikos fizikų suvažiavimuose, kuriuose daro pranešimus iš savo tyrimų srities.

Siuo metu naujasis daktaras yra Asistent Professor State University of New York Binghampone.

Jaunajam daktarui nesvetima ir lietuviškoji veikla. Būdamas Philadelphijoje jis dalyvavo šios kolonijos lietuviškam gyvenime, priklausė chorui, Lietuvių Studentų ir Ateitininkų Sąjungom. Dabar taip pat seka lietuviškąjį gyvenimą, skaito lietuvišką spaudą.

Naujasis daktaras yra sūnus Adolfo ir Antaninos Gaigalų, savo kultūrinę veiklą gerai žinomų Philadelphijos lietuviškame gyvenime.

Naujam fizikos mokslų daktarui Adolfui K. Gaigalui, Jr. linkime geriausios mokslinės sėkmės. -D.M.

VEDYBINIO GYVENIMO AUKSINĖ SUKAKTIS

BROCKTON, MASS.

Rugsėjo 2 Kazys ir Konstancija Grigai iškilmingai paminėjo vedybinio gyvenimo aukstinį jubiliejų. Tą dieną Sv. Kazimiero par. bažnyčioje per iškilmingas jų intencija aukojamas mišias atnaujino vedybų pažadus ir priėmė komuniją dviejuose pavidaluose — duonos ir vyno, kaip dabar naujo liturgijoje leidžiama daryti tam tikromis progomis. Mišias aukojo ir pritaikintą pamokslą pasakė Sv. Kazimiero par. vikaras kun. William L. Valkevičius.

Šiose iškilmėse dalyvavo jų dukra vienuolė, kuri priklauso Jėzaus Nukryžiuotojo vienuolyno kongregacijai, daug giminių ir pažįstamų bei parapijos veikėjų.

Po miščių į Grigų namus buvo pakviesti giminės ir draugai vaišių. Prisirinko daug žmonių, pasveikinti "jaunavedžius" ir palinkėti jiems ilgiausių me-

tu. Su pasveikinimais buvo įteikta daug ir vertingų dovanų. Jų tarpe buvo įteiktas nuo jo brolio penkių sūnų labai gražus ir brangus kielikas, kurį Grigai padovanos per kardinolą Richard J. Cushing Pietų Amerikos neturtigom misijom.

Kazimieras Grigas atvyko į šią šalį 1905, o Konstancija Marconiūtė-Grigienė 1913. Abu iš Vilniaus krašto. Susituokė 1917 rugsėjo 2 Sv. Roko parapijos bažnyčioje, Montelle, Mass., ir apsigyveno šiame "batų mieste". Mat, Brocktonas vadinamas "Shoe City". Jame yra labai daug batų dirbtuvių. Kazimieras Grigas ir dirbo visą laiką batų siuvyklose, kol išėjo į pensiją. K. Grigas dabar jau yra sulaukęs 80 m. amžiaus, bet dar retkarčiais nuėina į savo seną dirbtuvę.

Grigai išaugino sūnų ir dukrą. Sūnus Jurgis, baigęs aukštąją mokyklą, buvo įstojęs į Marijonų kongregaciją, Hillsdale, Ill., bet neilgai jam teko ten būti, vos eidamas 20-tuosius amžiaus metus, staiga mi-

pasakė kun. J. Vembrė, inž. Skudžinskas, mišk. J. Jančiauskas ir P. Kaminskas.

Pabaigai buvo sugiedota Angelas Dievo ir Lietuvos himnas.

Velionis paliko liūdinčią žmoną Petronelę, sūnų, aeronautikos inžinierių, Gediminą, gyvenantį su šeima Seattle, Washington, anūkė, ir daug giminių Amerikoje ir Lietuvoje.

Bostono lietuvių visuomenė reiškia mirusiojo šeimai gilią užuojautą. Mirusio žmonos pagėdavimu giminės ir draugai vietoje gėlių Lietuvių Fondui suaukojo A. Juozapaitis vardu per 300 dol.

P. Juozapaitienė tautinės sąjungos namuose surengė laidotuvių dalyviams iškilmingus pietus, kurių metu gražią kalbą pasakė svečias kun. P. Totoraitis.

P. Kaminskas

re, nepasiekęs savo troškimo tapti kunigu. A. a. Jurgio palaikai buvo atvežti į Brocktoną ir palaidoti Kalvarijos kapinėse 1946 liepos 10.

Dukra Julia įstojo į Jėzaus Nukryžiuotojo seselių vienuolyną ir yra Mater Dei Academy vadovė.

Grigai yra labai veiklūs Sv. Kazimiero par. nariai nuo pat jaunų dienų. Jie įsijungė į įvairias organizacijas bei draugijas. Grigienė priklauso vedusiųjų

moterų sodalicijai, Sv. Pranciškaus Trečiam Ordinui ir kitom draugijom. Grigas visu atsidavimu dirbo LDS organizacijai nuo pat jos įsikūrimo. Daugelį metų išbuvo LDS 2-ros kuopos pirmininku; priklauso Sv. Vardo draugijai, Lietuvių Piliečių klubui, Lietuvių Franklin klubui ir kitom organizacijom. K. Grigas už nuopelnus yra pakeltas į LDS garbės narius.

Linkime jubilijatam ilgiausių metų ir dar nepavargti ir toliau dirbti lietuviškoje, katalikiškoje dirvoje. -A.P.

AUKOS TAUTOS FONDUI

Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (Vliko) darbam paremti Tautos Fondo įgaliotiniai C. Surdokas ir K. Kudla iš Baltimorės, Md., šiais metais prisidėję 252 dol. aukų iš šių asmenų: 25 dol. dr. S. Ankudas; 15 dol. Tallat-Kelpšai; po 10 dol. K. Kanauka, A. Leonas, Karpers, M. Misiūnas, V. Kazlauskas, Bučinskai, J. Jokubauskas, P. Bakanas, Sajauskai, Surdokai, Radžių šeima; 7 dol. Gaivičius; po 5 dol. Palubinskai, D. Pukelytė, Mačiulis, Buiniai, E. Radžius, Balčiūnai, E. Kudlie-

nė, Noreikai, Kazakevičiai, A. Mykolaitienė, Karevičiai, Pentkūnai, V. Laukaitis, Dūda ir kun. Pugevičius.

Tautos Fondo valdyba nuširdžiai dėkoja visiem aukojusiems ir įgaliotiniams už aukų surinkimą.

SPRINGFIELD, MASS.

Petras Šapras gyvena Springfield, Mass., ir dirba kaip chemikas Monsanto Co. laboratorijose. Chemijos mokslus jis studijavo Vokietijoje, baigė Amerikoje Johns Hopkins universitete, taip pat Mass. kolegijoje. Nuo 1949 iki 1955 dirbo asistentu medicinos mokykloje prie Johns Hopkins universiteto, prie Monsanto tyrimo laboratorijos prisidėjo 1955. Savo srities klausimais bendradarbiauja chemikų spaudoje, dalyvavo įvairiuose tyrimuose.

Bendrovės jis paaukštintas iš chemiko tyrinėtojo į tyrinėtoją specialistą. Apie jo paaukštinimą parašė Springfield laikraščiai, įsidėjo nuotrauką.

Petras Šapras yra vedęs Jadvygą A. Sirtautaitę, kuri anksčiau gyveno New Yorke, augina tris vaikus.

Keletas problemų:

* Mokesčiai nelygiai nustatomi. Įkainavimas savališkas. Per mažai įvertintųjų. Jų sprendimai nepatikrinami neutralių asmenų. Daugumoje įkainuotojai nėra keičiami rotacine tvarka.

* Pastebimas trūkumas bendravimo tarp mokesčių mokėtojų ir miesto valdžios. Mokesčių įstatyme mažai tepaaiškinta kas tie mokesčiai yra. Miestas metų bėgyje vėlinasi painformuoti apie mokesčių dydį.

* Miestas eikvoja pinigus nereikalingų tarnautojų algom. Neskaitant policijos, Bostonas, kaip mažėjęs miestas, turi per daug tarnautojų.

* Miestas mažai stengiasi gauti pajamų iš šalies. Mažai dedama pastangų prisivilioti lengvąją pramonę. Miestas nesirūpino išreikalauti atlyginimo iš Port Authority už miesto gaisrininkų patarnavimus aerodrome.

Kaip miesto įstatymų leidėjas, John Sears:

* Stengėsi dažnai iš miesto perkelti mokesčių našta už miesto ribų.

* Privertė Mass. Port Authority (turėtų sumokėti mokesčių 4 kart daugiau negu mokyklos ir bažnyčios) sumokėti miesto gaisrininkam už patarnavimus aerodrome.

* Pilnai ištyrė miesto išlaidas iš mokesčių pinigų ir suformulavo konstitucines bei pritaikomas idėjas Bostono mokesčių sistemos pertvarkymui.

Kaip kandidatas į burmistrus, John Sears siūlo:

* Teisingą mokesčių įkainavimo sistemą. Pav. John Sears siūlo asesoriam sąrašą namų pataisymų, dėl kurių mokesčiai nebūtų pakelti.

* Ankstyvą ir tikslią informaciją apie mokesčius. John Sears tiki, kad žmonės turi būti iš anksto informuojami apie mokesčius, kad žinotų kaip tvarkyti savo nuomas. John Sears galvoja, kad žmonės turi tiksliai žinoti kiek mokesčių pinigų sunaudoja švietimo komisija, apskritis, MBTA.

* Mokesčių pajamų padidinimui: (1) uždėti mokesčius universitetų bendrabučiui; (2) paskubinti įsigijimo procesą miesto atnaujinime, kad žemė nebūtų be mokesčių kol apartamentai neprispildo (kaip West End); (3) mokesčių privilegijos tik naujom miesto pramonėm; (4) praplėsti condominium housing Bostone.

* Ryžtingas pastangas gauti miestui lengv. pramonės.

* Planus naujam uosto padidinimui.

* Radikalčiai sumažinti nereikalingų miesto tarnautojų skaičių.

JOHN SEARS YRA VIENINTELIS KANDIDATAS Į BURMISTRUS, KURIS NETURI NIEKO BENDRO SU "KASDIENISKŲ POLITIKIERIŲ" BŪRIU, KURS JAU DAUG METŲ VALDO ŠĮ MIESTĄ.

JOHN SEARS susirūpinęs, kad mokesčiai kyla, o jūsų uždarbio vertė vis mažėja

Mokesčių mokėjimas visada nemalonus. Dar nemaloniau, jei miestas tų mokesčių nepajėgia sėkmingai panaudoti, jei mokesčių mokėtojų pinigai neduoda piliečiam to, ką jiems miestas už tai turėtų duoti. John Sears nežada stebuklų, bet jis aiškiai žino kaip pagal konstituciją pertvarkyti Bostono mokesčių sistemą.

ISRINK JOHN SEARS Į BURMISTRUS RUGSEJO 26

Los Angeles lietuvių dienos programos dalyviai rugsėjo 10 iš k. į d. aktorius Vitalis Zukauskas, pianistė R. Apeikytė, sol. A. Pavasaris, LB vicepirmin. O. Ruzgienė, poetas Bern. Brazdionis. Nuotr. L. Kanto

Brooklynas ir Manhattanas

Nuotr. P. Ažuolo

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: 967-3680

DISPLAY

Outstanding buy 19 rm house operated as an approved Home for the Aged, built on 5 1/2 acres of wooded land, midway between N. Y. C. and Philadelphia. Priced at \$120,000, — good income, living quarters on premises. Phone (201) 762-0274.

Outstanding Buy GROCERY AND DELICATESSEN for sale in Northern Dutchess County. Gd. family business, yearly gross over \$120,000. Real Estate optional. Call (914) PLateau 8-4292

Attention, Musician, Dealers, Piano-tuners! — Complete overhauling of Pianos. Our specialty: new Resonance Bottoms. No order too large or too small. Satisfaction guaranteed. Call for free estimate A & C Pianocraft, Inc. 18-02 Astoria Blvd., Astoria, Queens. Tel.: 721-5842

DARBININKAS

prašo talkos savo skaitytojų, tikėdamas sulaukti naujų skaitytojų, kad galėtų ir toliau išsilaikyti. Prašome paraginti draugus ir pažįstamus laikraštį užsisakyti. Gavus adresą, susipažinimui siunčiamas nemokamai. Prenumerata 7 dol. metam. Naujiem skaitytojams — pirmiem metam 5 dol. Iki šių metų galo tik 2 dol.

Kas suras du naujus skaitytojus, moka už abudu 9 dol., už 3 — 12 dol. metams.

Administracija taip pat prašo nedelsti atsilyginti už 1967 metus. Raginimas sudaro nereikalingų išlaidų. Prašome pasinaudoti čia pridėdama atkarpą.

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221 Siunčiu prenumeratą už 1967 metus.

Vardas ir pavardė Adresas Siunčiu už prenumeratą \$...; aukų \$...; Viso \$... (Data) (Parašas)

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

J. B. Shalins-Salinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest P'way Station) Woodhaven, N. Y. Suteikiame garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija. Tel. Virginia 7-4499

Tel. Evergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS) Graborius - Balsamuotojas MODERNI KOPLYČIA 423 METROPOLITAN AVE. Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME Moderni koplyčia - Air conditione A. J. BALTON-BALTRONAS Licensed Manager & Notary Public 660 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS 231 2BEDFORD AVE. Brooklyn, N. Y.

Theodore Wolinnin, Inc.

E. JOSEPH ZEBROWSKI Laidotuvių direktorius Moderniška koplyčia su Air Condition 123 E. 7th St., New York 9, N.Y. GRamercy 5-1437

Market 2-5172

BUYUS

FUNERAL HOME Mario Teixeira, Jr. Laidotuvių direktorius 426 Lafayette Street Newark, N.J. 07105 Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios — Oras vėdinamas.

VAITKUS

FUNERAL HOME 197 Webster Avenue PRANAS VAITKUS Laidotuvių Direktorius ir balsamuotojas Cambridge, Mass. NOTARY PUBLIC Patarnavimas dieną ir naktį. Moderniška koplyčia šermenimis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir kitus miestus. — Tel. TR 6-6434

KARLONAS

FUNERAL HOME 280 CHESTNUT STREET NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181

C. A. VOKET

ADVOKATAS 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. Tel. NEWton 9-6620

A. ANDRIUSKEVICIUS

LAIKRODININKAS - JUVELYRAS Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai 9408 Jamaica Ave. Woodhaven 21, N. Y. VI 7-2573

Rimos ir Juozo Bružinskų SIUNTINIŲ ĮSTAIGA

siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir SSSR. Krautuvejė didelis pasirinkimas geros rūšies prekių žemomis kainomis. Priimami telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. Užsakomi rusiški automobiliai ir kitos prekės, daniški maisto siuntiniai, itališki akordeonai ir nylon'o lietpalčiai. Parūpinami dolerio krautuvių kuponai. 370 UNION AVENUE • Telef. EV 4-4952 • Brooklyn N.Y. 11211

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas 84-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 9-5077 340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211; STagg 2-4329 Papigintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS. Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, mailytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkelkite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

JUOZO MISIŪNO RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų... Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y. Telefonas: Virginia 3-3544

"AIDAS" Radio - T. V. Lab.

94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. HI 1-7747 Spalvuotos ir paprastos TV, radio stereo ir paprasti aparatai, vėsintuvai (air conditioner), magnetofonai (tape-recorder) — taisymas ir pardavimas. SPAUDOS KIOSKAS J. BUBLAITIS J. PASUKONIS

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863 460 West Broadway, South Boston Massachusetts "Kur tūkstančiai taupo milijonus" Alfred W. Archibald, President

šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šallina ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$125,000,000. Current dividend 5% on all accounts.

Dabar moka 5% už visų rūšių taupomus pinigus.

HELP W. MALE

Foremen spot welding dept. exp. only on mass production, steel cabinets & other items. Ability to train new help & maintain welding points in order. Excellent starting rate + benefits. Growth potential is excellent for a good production man with ability. Art Lloyd 1101 Linwood St. Bklyn, N.Y.

Mechanic - Engineer

HOTEL Refrigeration License Eastside Hotel in Midtown. Salary \$149.18 40 hours from 4 PM to 12 midnight WRITE BOX B 23 521 5th Avenue Room 714 N. Y. 10017 Tel. PL 5-4400 Ex 214 or 224

AUTO BODY MAN — steady work nice working conditions excellent future profit sharing paid vacations, excellent salary — TED'S AUTO BODY 151 Sommerfield St. Eastchester, N.Y. 914 - 723-2240; 914 - MO 4-5460 evens.

Electronic Engineers Electronic Technicians Meter Repairman and Trainees Salary open. Tel. Barry Katz 516 - 487-0500 Between 10:30 AM & 3:00 PM or make an appointment A & M INSTRUMENTS Community Drive Great Neck, L.I., N.Y. Bet. L.I. Expressway and Northern Blvd.

SCHOOL-BUS DRIVERS

FULL or PART TIME EXCELLENT JOB Call (914) NE 2-3444

H. W. FEMALE

WANTED EXP OPERATORS on Sportswear steady work nice working conditions — section work. Work near home — Union shop GEMINI SPORTSWEAR 1086 Cypress Ave Ridgewood Queens

WANTED EXP OPERATORS ON JACKETS

Complete garment. Steady work — nice working conditions Union Shop ANDY SPORTSWEAR 233 Powell St. Bklyn. Call 498-2779

MALE - FEMALE

OPERATORS FINISHERS Male or Female — on ladies coats Call or apply in person COLLETTA FASHIONS 66 Willow Ave Hoboken, NJ (201) 656-6391 — John Sciancalea Pore

SPAG'S LUNCHEONETTE

Open Monday - Saturday 6 AM to 6 PM Fine Foods Orders To Go 3 WAVERLY PLACE Madison, New Jersey 201 - 377-9611

APPLES

Pick your own, Durya Farms, Ackertown Rd., Monsey, N.Y. NY Thruway, Spring Valley Exit, West on Rte 59 to Saddle Rr. Rd. traffic light, left at light to Ackertown Rd. Left again. [914] EL 6-1918.

SERVICE

PAINTING & PAPERHANGING & SANTAS All Boro's All Work Guaranteed Call TA 7-6762 (9-2)

PEDRO QUIMONES 401 E. 139th St. Bronx Floor Scraping & Painting All Work Guaranteed Call 669-4517

Is your car giving you troubles? — Come to the Franciamore Brothers, where your car will undergo free inspection by specialists in Mercedes Benz, Alfa Romeo, Lancia Fiat and Volkswagen. Quattroruote Foreign Auto Service, Inc. 3734 Boston Rd. at Baychester, Bronx — 882-4070

M. Fennessy — general contractors specialists in concrete and masonry carpentry and alterations parking lots driveways and sidewalks concrete or asphalt brick stoops porches steam cleaning painting brick and black work all work personally supervised day or night TA 7-8387

ANTHONY LOFRIA 141-41 78th Road Flushing Ceramic tile floors walls new, repair bath kitchen marble plaster work. All work guaranteed — free estimates Call 526-3440

EMPIRE FLOOR MAINTENANCE 24 Hour Porter Service Specially equipped for Hospitals Colleges Schools and Office Buildings — Call 723-7878

KARL RASIZZI Contractor Everything in the Contracting field All work guaranteed No Job Too Small or Too Big 160-45 Willets Point Blvd Call FL 7-8368

PIANO INSTRUCTION Teacher of Prize-winning Talents. Will accept beginners and advanced students piano harmony technique and interpretation Call OL 1-2622 Mrs. HILSE — 37-38 84th Street, Astoria, L.I.

MARTIN CONTRACTING We Do Everything In the Contracting Field All Work Guaranteed Free Estimates Given Call CO 7-2912

Praktiški patarimai

Jei išpiovėte ar įsidrėskėte, kraujavimą galima sustabdyti citrinos sūka.

Jei belygindamos padeginote skalbinius, parudavusią vietą galima išvalyti svogūno sultimis. Jomis reikia suvilgyti padegusią vietą ir palikti keletai valandų. Po to išskalbti.

Vinį lengviau įkalsime į medį, jei prieš tai patirinsime ją muiļu.

Langų stiklus lengviau ir greitai galima nuplauti, jei į vandenį įpilsime 1-2 valgomus šaukštus spirito.

Sutrūkę kiaušiniai neištekėję išverda sūriame vandenyje. Valant slidžią žuvis, reikia pirštus pamirkyti į druską — tai palengvina darbą.

Druska druskinėje nesudrėks įeigu į druskinę įdėsime keletą ryžių grūdų.

Taukai iš keptuvės mažiau šokinės, jei įbersime truputį druskos.

Zyvis kepant nesubyrės, jeigu ją pasūdysime 10-15 minučių prieš kepimą.

Tėveli, aš tik vienas visoje klasėje galėjau atsakyti!

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS. Vedėjas PETRAS VIŠCINIS, 173 Arthur St. Brockton, Mass. 02402 Tel. 586-7209 WHIL - 1430 kil. Medford, Mass. Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON, MASS. Vedėjas STEP. MILNKUCS WLYN — 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER BROCKTON, Vedėjas P. VIŠCINIS 173 Arthur St., Brockton 18, Mass. Tel. JU 6-7209 FM bangomis 105,7 MC meg. iš WKOX, Framingham, Mass. Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte

LIETUVIŠKŲ MELIODIJŲ RADIO VALANDA girdima kiekv. šeštadienį 3-4 p.p. iš Detroito stoties WJLB-AM - 1400 kilo. Pranešėjai: Patricia Bandza ir Algis Zaparackas; vedėjas — Ralph Valatka, 15756 Leisure, Detroit, Mich. 48227; tel. 273-2224.

HARTFORD, CONN. Ved. ALG. DRAGONAVICIUS WBMI - FM 95.7 273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn. Tel.: 249 - 4502 Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA. WZUM, 1590 banga vedėjas VYT. A. YUCIUS 52 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228 Tel. 563-2754 Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA. WTEL, 860 kilocycles BENDRUOMENĖS BALSAS 1203 Green St., Phila., Pa. 19123 PO 5-0932 šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN. WWCO - AM - 1240 Ved. ANT. PALIULIS Lietuvos prisiminimai Kultūrinė - komercinė programa Sekmad. 9:35 iki 10:30 ryto

mokytojo klausimą.

— O koks tas klausimas buvo? — Kas išmušė langą?

— Ar žinai koks gyvulus brangiausias? — Dramblys. — Kodėl? — Nes jo visi kaulai yra iš dramblio kaulo.

— Žiūrėk, vaikeli, ar neuostabu, kaip maži viščiukai išsiritai iš kiaušinio?

— Taip, tėveli, bet man dar nuostabiau, kad jie ten įlenda.

— Sūneli, ką tu ten skaitai apie vaikų auklėjimą? — Tik norėjau pasitikrinti, ar esu gerai auklėjamas.

Teisėjas į kaltinamąjį:

— Kadangi nėra aiškių įrodymų, kad būtumei pavogęs laikrodį, esame priversti tave išteisinti. Ar turi dar ką pasakyti? — Taip, ponas teisėjau. Ar tą laikrodį dabar galiu pasilaukti?

— Man atrodo, kad šis ponas yra mokytojas.

— Kodėl tau taip atrodo? — Prieš atsisėsdamas, jis pirma gerai apžiūrėjo kėdę.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambrūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol. Abi knygos galima užsisakyti: DARBININKAS 910 Willoughby Ave. Brooklyn, N. Y. 11221

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y. Telefonas EV 7-2089 JUOZAS BRUŽINSKAS, vedėjas Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuve ..... GL 2-6916
Administracija ..... GL 2-2923
Redakcija ..... GL 5-7281

Kun. Algimantas Kezys, S. J., lankėsi Darbininko redakcijoje ir papasakojo, kaip jis Chicagoje organizuoja lietuviškų nuotraukų archyvą. Čia jis lankėsi pas dailininkus, fotografuodamas jų kūrinius. Buvo sustojęs Woodhavene pas savo tėvus. Iš New Yorko išvyko į Baltimorę. Kun. A. Kezys yra žinomas fotografas, išleidęs porą nuotraukų albumų ir surengęs savo parodas įvairiose miestuose.

Kun. A. Kezys, S.J.

L.B. New Jersey apygardos valdyba praneša, kad šeštadieninė lietuvių mokykla Elizabeth, N.J., jau pradėjo naujus mokslo metus rugsėjo 16. Iki šiol negalėję įsiregistruoti naujus mokslo metus galės pradėti rugsėjo 23. Valdyba prašo visų tėvų leisti savo vaikučius į šią šeštadieninę mokyklą Elizabeth, N.J. — Šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas.

Pianistės Julijos Rajauskaitės koncertas įvyks gegužės 4 d. 5:30 v. popiet Town Hall salėje New Yorke. Pianistė gruodžio 3 dalyvaus koncerte Hillside, N.J., Pingry Higsheel. Koncertą rengia New Jersey muzikų sąjunga.

Lietuvos general. konsulo J. Budrio atsiminimai "Kontržvalgyba Lietuvoje" ką tik išėjo iš spaudos. 224 psl. knygoje autorius vaizdžiai apžvelgia kontržvalgybos veiklą Lietuvoje, netrukus po nepriklausomybės atgavimo. Šnipų ir kitų įtartinų asmenų sekimas ir jų kenksmingų siekimų atidengimas skaitytoją suždomina ir pagauna. Kaina 2.50 dol. Šią ir kitas lietuviškas knygas bei plokštees galima įsigyti Darbininko administracijoje: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOJE

New Yorko ir New Jersey Lietuvos vyčių kuopų susirinkimas įvyks rugsėjo 24, sekmadienį, 2:30 val. popiet šv. Petro ir Povilo parapijos salėje, Elizabeth, N. J. Vadovaus pirm. Alexander Wesley. Programoje pramatomi metiniai naujos valdybos rinkimai. Taip pat bus išklausa delegatų pranešimai apie metinį vyčių organizacijos seimą, neseniai įvykusį Dayton, Ohio. -F.V.

Woodhaven parduodamas vienos šeimos namas iš 8 kambarių su modernia vonia. Alumininės durys ir langai. Žemės plotas 20x100 be garažo. Arti Forest Parko. Kaina 20.000 dol. Informacijai skambinti vakarais po 6 val. Tel. VI 9-3012.

Ieškoma nuolatinė pardavėja moterų drabužių krautuvei. Dirbti reikia ne visą dieną. Reikia mokėti angliškai. Kreiptis telefon. 849-7240.

For sale — Woodhaven, one family, semi-detached, 6 rooms, open porch, large living room, dining room and master bedroom, w/w carpet, tile bath, new 220 electric, low taxes. \$19.000. AX 6-7739.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: GLENMORE 2-2923

NAUJAS DAINŲ RINKINYS

Ką tik išleistas naujas lietuviškų dainų rinkinys "SU DAINA". Iki šiol buvusios panašių rinkinių laidos išsibaigusios ar sunkiai berandamos. Naujas rinkinys kišeninio formato, 351 psl., atspausdintas ant gero popieriaus. Dainas surinko Gražina Šimukonienė. Rinkinyje yra 392 populiarūs lietuviškos dainos. Platus stovyklose dainuojamų dainų skyrius. Rinkinio kaina 2 dol. Šį naują, patrauklų ir naudingą lietuviškų dainų rinkinį galima įsigyti pas autore, knygų platintojus ir Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

"Lietuva Brangi" nauja ilgo grojimo plokštelė, kurioje chorų ir solistų įdainuota: Lietuva brangi, Per šilėlių jokus, Senas jūrininkas, Apynėli žaliaisai, Nemunas, Žibuoklė, Tu prisimink, O tu Joneli, Daina apie Klaipėdą, Lietuviška polka ir Lietus lynojo. Išleista Kana-doje. Kaina 5 dol., persiuntimas 50 c. Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Rosalija, Stanislovo ir Onos Petrušų dukterė, rugsėjo 12 susituokė su George Schmidth Bellrose, N.J. Vestuvių puota įvyko tėvėlių rezidencijoje, Richmond Hill, N.Y. Povestuvinei kelionei jauniejai išvyko į Kanadą.

Mirė dail. Ada Peldavičiūtė-Montvydienė

Rugsėjo 14 d. ryte 10 val. staiga mirė dailininkė Ada Peldavičiūtė-Montvydienė. Mirė kabinete daktaro, pas kurį buvo nuėjusi patikrinti sveikatos. Velionės staigi mirtis giliai sukrėtė ne tik jos artimuosius, bet ir lietuvių dailininkų seimą, bei visą lietuvišką visuomenę. Su ja jautriais žodžiais atsisveikinta sekmadienį rugsėjo 17 d., Universal laidotuvių namuose. Pirmadienį pamaldos buvo Aušros Vartų parapijos bažnyčioje.

Baugisi Kauno Meno mokyklą, 1936 išvyko meno studijų gilinti Italijon. Studijavo Florencijos meno akademijoje pas profesorių akademiką Felicitas Carena, kuris vėliau buvo parinktas nutapyti oficialaus popiežiaus Jono XXIII portreto. Pokario metais Insbruke dalyvavo tarptautinėje parodoje ir susilaukė gražaus įvertinimo austrų spaudoje. Atvykusi Amerikon su vyru, visą laiką gyveno pačiame New

Daiva Audenaitė susituokė su Sigitu Banaičiu rugsėjo 9 Maspetho lietuvių bažnyčioje. Nuotr. R. Kisieliaus

Dvyliktas baltų koncertas Bostone

Baltų Draugija Bostone skelbia dvyliktąjį trijų koncertų sezoną estų, latvių ir lietuvių muzikos meno ir menininkų supažindinimui su platesne Bostono amerikiečių visuomene. Tie žingsniai sunkūs, darbas reikalauja pasiaukojimo ir ryžto. Tačiau iš kitos pusės, tai yra konkretus darbas, papildins mūsų pastangom išlaikyti tautinį savitumą ir savo kultūrą įnešti į kitų tautų tar-

pą. Šviesi ir susipratusi Bostono visų trijų tautų visuomenė vertina bendro darbo reikalingumą ir savo parama sudaro galimybes Baltų koncertų serijai tęsimui. Dvyliktasis koncertų sezonas prasidės rugsėjo 23 šeštadienį, 8:30 val. vak. Programą išpildys Latvių Liaudies Meno Ansambelis iš New Yorko. Pagrindinis ansamblio instrumentas yra kanklės. Muzika ir dainos, kurias ansambelis atliks, turi pradą 9-tam šimtmetėje ir todėl turi būti artimos tiek latviams, tiek lietuviams, nes tada baltų gentys dar tebegyveno artimą gyvenimą, nesuskilę į ryškias bei skirtingas etnines grupes.

Antrasis koncertas įvyks lapkričio 3, penktadienį, 8:30 val. vak. Programą išpildys estų solistė-sopranas Helmi Betlem iš Toronto. Si iškilį estų dainininkę yra pasižymėjusi vaikam

Prnnumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Ada Peldavičiūtė - Montvydienė

Yorko centre. Čia ji lengvai pasiekė visus muziejus, galerijas. Gyveno gana nuošaliai, dalyvavo tik bendrinėse parodose, šiaip pati nesiryžo surengti parodos, nors ne kartą buvo raginama. Buvo labai kukli, linkusi stebėti gyvenimą ir jį emocionaliai vaizduoti savo paveikluose. Jos tapyba pasižymėjo jautriu teptuko brūkšniu, dramatišku charakteriu. Kreipė daug dėmesio į koloritą, į paveiklo dinamiką, kompoziciją. Jos išraiška buvo artimesnė ekspresionizmo kryptis. Tapė peizažus, portretus.

Velionė labai mėgo gamtą. Keldavosi anksti rytą, kad miesto parke pasitiktų tekančią saulę, kad išgirstų paukščių čiulbesį. Tas parkas su savo žalumu visada priminė jai Lietuvą, apie kurią ji nuolat kalbėdavo ir nostalgikiškai ilgėdavosi.

š.m. rugsėjo 14 dieną 10:15 val. ryto New Yorke staiga mirė dail.

Alda Peldavičiūtė - Montvydienė.

Nuliūdime liko vyras Antanas Montvydas, brolis Vytautas Peldavičius, Lietuvoje sesuo Jadvyga ir sesers dukterė Audutė.

Elena Kepalaitė, išraiškos šokių menininkė, atidaro savo šokių studiją ir priima mokinius. Informacijos reikalais skambinti vakarais — HI 1-9679.

BOSTONO ŽINIOS

Bostono lietuvių dramos sambūris (režisore Aleksandra Gustaitienė), vaidina Petro Vaičiūno "Nuodėmingas angelas" rugsėjo 23 Philadelphijoje, Pa., rugsėjo 24 Elizabeth, New Jersey, spalio 8 New Yorke, o Waterbury, Conn. data dar, rodos, nesutarta.

A. a. Andriaus Juozapaičio laidotuvių metu, velionies žmonai pageidaujant, vietoje gėlių, Lietuvių Fondui jo vardu sudėta \$308.00.

Komp. Jeronimas Kačinskas pakviestas į Barkley muzikos mokyklą dėstyti dirigavimo. Ta proga mokykla išsiuntinėjo spaudai pranešimą, kuriame duodama J. Kačinsko biografija ir nurodoma jo išeitas mokslas bei iki šiol eitos įvairios pareigos.

Balfo Bostono skyriaus metinis banketas įvyks spalio 1.

P. Višnio vadovaujamos radijo programos balius įvyks spalio 22.

Izidorius Vasyliūno smuiko koncertas įvyks lapkričio 12 d. 3 val. popiet Jordan Hall salėje, Bostone.

PLAUKŲ PAŠALINIMAS
Specialistai — įsikūrę jau 20 metų. Rekomenduoja žymūs odos daktarai ir liginės. 41 Winter Street — 7 aukštas, Boston, Mass.; Tel. 426-1340
Miss O'Sullivan

Parengimai New Yorke

Rugsėjo 29 7:30 val. vak. Lietuvių Atletų Klube, Halsey St., Brooklyn, N. Y. Lietuvių Taryba New Yorke šaukia visuotinį susirinkimą. Bus renkama nauja valdyba ir nustatytas 1968 jubiliejinį metų minėjimas New Yorke. Visos organizacijos kviečiamos dalyvauti.

Spalio 1 — sekmadienį — (atkeliamas iš spalio 8 d.) — Katalikų Moterų Sąjungos New Yorko - New Jersey apskrities suvažiavimas ir 29-tos kuopos metinė vakarienė Apriškimo parapijos salėje.

Spalio 8 — Darbininko metinis parengimas šv. Tomo salėje, Woodhaven, N.Y. Bostono Dramos Sambūris suvažins Petro Vaičiūno 5 v. pjesę "Nuodėmingas angelas". Režisuoja A. Gustaitienė. Pradžią 4 val. popiet.

Spalio 15, sekmadienį — Tylus Bažnyčios minėjimas Apriškimo parapijos bažnyčioje ir salėje. Rengia New Yorko katalikų moterų organizacijos.

29 spalio — Kristaus Karaliaus šventė. Rengia Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos New Yorko ir New Jersey skyrius.

Spalio 28 — Korp! Neo-Lithuania rengia metinį balių Travelers Hotel viešbutyje, prie La Guardia aerodromo.

29 spalio — Literatūros vakaras. Rengia Liet. Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubas, Knights of Columbus salėje, 86-22 85th St., Woodhaven, N. Y.

Lapkričio 12 — Lietuvių Katalikų Organizacijų Pasaulinės Sąjungos Tarybos atstovų suvažiavimas Waldorf-Astoria viešbutyje, New Yorke.

18 lapkričio — Lietuvos Kariuomenės atkūrimo minėjimas Maspetho parapijos salėje. Rengia New Yorko Ramovės skyrius.

2 gruodžio — Apriškimo parapijos choro koncertas Apriškimo parapijos salėje, Brooklyn, N. Y.

Gruodžio 31 — Naujų Metų sutikimas. Rengia Laisvės Žiburio radijas.

Numatomus parengimus pranešti LB New Yorko apygardos švietimo ir informacijos vadovui V. Radzivanui, 84-16 110th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418. Telef. HI 1-9720.

EXPO 67 vienos savaitės balių 4 knygutės parduodamos su didele nuolaida Telefonuoti (516) 486-4572.

Bayside, Queens, ieškoma moteris prižiūrėti paliegusią senutę. Geras atlyginimas už patarnavimą 3-5 d. savaitę, privatus kambarys. Pageidaujama tarnybos metu nakvoti vietoj. Savaitgaliai laisvi. Informacijai skambinti vakarais po 7 val. Tel. BA 4-0104.

Bay Ridge — 2 room apartment for rent — walk-up — \$60.00 — very fine neighborhood — telephone TE 9-2773.

Maloniai kviečiame atsilankyti į DARBININKO VAKARĄ

SPALIO 8

sekmadienį, 4 v. popiet

ŠV. TOMO PARAPIJOS SALEJE

88th Street ir Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y.
(Jamaica linijoj išlipti Forest Pkwy. ar Woodhaven Blvd.)

BOSTONO DRAMOS SAMBŪRIO
vaidinama P. Vaičiūno 5 v. pjesė
NUODĖMINGAS ANGELAS
Režisuoja Aleksandra Gustaitienė

Įeinant aukojama 3 dol.
Studentams — 2 dol.
Rezervuotos vietos — 4 dol.

Veiks spaudos kioskas, bus naujų knygų ir muzikos plokštelių